

Laukkaset

Laukkasten Sukuseura ry:n jäsenlehti 2/2023

Laukkaset

N:O 2/2023 Joulukuu

LAUKKASTEN SUKUSEURA ry:n jäsenlehti

28. vuosikerta

Osoite: Laukkasten Sukuseura ry
Heikki Laukkanen
Runonlajulantie 123 51900 Juva

SISÄLLYSLUETTELO

Pääkirjoitus	3
Vesireittejä Vastavirtaan	4
Taksilla Lappeenrantaan	5
700 vuotta Pähkinäsaaresta	6
Muistelmia ruskavaellukselta	8
Laukkaset kuntosalilla	11
Laukkalan kylän historia ja taustoja	12
Heinäkuorma jouluksi	14
Kesäretki Säämingin Laukansaareen	16
Jäsenistölle	18
Sukuneuvoston kokoukset	21
Virtahepo Laukkasten perheen olohuoneessa – ja vähän muuallakin	22
Kinttaan Laukkasten sukutapaamiset	26
Pekka Laukkasen ja Maria Wäkiparran lasten tarinaa	28
Kinttaan Laukkasten kymmenes sukutapaaminen	29
Norjan harmaa mamman kanssa maailmalla	32
Luonto	38
Laukkasten sukuneuvosto 2021-2024	39

Sukuseuran kotisivut osoitteessa: www.laukkaset.org

Vastaava toimittaja
Toimituskunta
Taitto
Etukansi
Takakansi

Heikki Laukkanen
Toimituskunta, Leo Laakko, Antti Laukkanen, Ada Rossi (ent. Heli Janhonen)
M&P Paino, Lahti
Punkaharju. Leo Laakon kuva-arkisto
J.L. Runebergin muistomerkki Punkaharjulla

Pääkirjoitus

Ajatuksiani muutoksen virrasta

Sukuseuran keskeisenä tehtävänä on tallentaa perinnettä – edellisten sukupolvien elämää. Sukurekisteriin ja kirjoihin me olemme tallentaneet ihmisten syntymät, kuolemat ja avioliitot sekä suvun jatkumiset. Näin kerätty tieto säilyy seuraaville sukupolville ja tietovarastot karttuvat koko ajan. Sukuseuralla on menossa toisen sukukirjan kirjoittaminen. Tämän tiedon lisäksi voimme erilaisista lähteistä hahmottaa sitä, missä menneet sukupolvet asuivat. Miten esivanhempamme hankkivat toimeentulon? Miten isot kansanväliset tapahtumat - sodat, kulkutaudit, rajojen siirrot - vaikuttivat heidän elämäänsä? Milloin ja miten höyrykoneen käyttöönotto vaikutti elämään Savon ja Karjalan maaseudulla? Milloin ja miten rautatie muutti tavallisten ihmisten arkea ja ajattelutapaa?

Rahvaan elämään vaikutti myös uusien tulokaiden tulo ruokapöytään. Sellainen oli peruna, joka Etelä-Amerikasta monien vaiheiden kautta 1700-luvun lopulla Suomeen Pommerin sodan seurauksena kotiutui. Perunan historia suomalaisten elämässä on vain pari vuosisataa. Perunan tulo Espanjasta Suomeen kesti lähes 200 vuotta. Nyt keskustelemme koko ajan siitä, kuinka nopeasti uudet ideat leviävät koko maapallolle.

Istuimme iltaa tuttavaporukalla ja muistelimme meidän sodan jälkeen syntyneiden elämän aikana tapahtuneita muutoksia. Monet tuttavistani ovat maaseudulla syntyneitä. Kävimme läpi muutoksia virastoissa asioimisessa, liikkumisessa, metsätaloudessa ja maataloudessa. Muutokset ovat olleet valtavan nopeita ja paljon suurempia, mitä mitkään tulevaisuuden tutkijat ovat osanneet ennakoida. Ja niin se jatkuu varmaan tästä eteenpäinkin.

puheenjohtaja
Heikki Laukkanen

Esimerkinä voi mainita myös puun liikkumisen kannolta selluksi ja paperiksi. Siihen meni sodan jälkeen puolesta vuodesta vuoteen. Silloin käytössä olivat vielä sahat ja justeerit – moottoriraha tuli vasta 1950-luvulla. Hevoset vetivät puut tien varteen tai järven rantaan. Tehtaalle pääosa puusta tuli höyryhinaajan vetämänä uiton kautta. Moton heiluessa nyt metsässä puu saattaa olla viikon päästä jo tehtaalla selluna. Välissä on ajokone ja rekka. Koko ketju tarvitsee vain muutaman ihmisen työpanoksen. Metsämuseo Lustossa voi jokainen ensi kesänä sukukokouksen yhteydessä muistella metsäketjun rajua muutosta. "Metsien miehet" ovat nyt vähissä.

Tuttavapiirin kanssa illallispyödyssä ideoimme asiointimuseota – toimistomuseota, jossa voisi asioida perinteisesti, kuten 50 vuotta sitten pankissa, verotoimistossa, työvoimatoimistossa, tuomiokunnan arkistossa, poliisilla tai kunnanvirastossa. Voisi muistella, että elettiin sitä ennenkin, vaikkei ollut kopiokonetta, kännykkää, taskulaskinta, tietoverkkoja, Teamsia, chattia - tekoälyn hyödyntämisestä puhumattaakaan. Kaikkeen tarvittiin paljon enemmän aikaa ja paljon enemmän ihmisiä. Nyt on paperiton toimisto, monella ei ole ikimaa työhuonetta ja pääosa asiakaskontakteista tapahtuu muualla kuin toimiston tiskin ääressä.

Meidän sukupolvemme keskeinen tehtävä on tallentaa tämä muutos tuleville sukupolville ihmeteltäväksi. Kannustan kaikkia meitä tallentamaan eri tavoin tämän sukupolven kokemia muutoksia. Kirjoittakaa kokemuksista vaikkapa tähän meidän sukulehteen.

Heikki Laukkanen

Vesireittejä vastavirtaan

Laukkasten sukukirjaa Vesireittejä Vastavirtaan on edelleen saatavana.

Kirjan saa nyt alennettuun hintaan 30 € + postitus 10 € eli toimitettuna 40 €.

Lisäksi 50 ensimmäiselle tilaajalle Laukkasten kolmiolippu kirjanmerkiksi.

Kirja on edelleen ajankohtainen. Se on oiva joululahja ja lahja syntymäpäiville tai vaikka nuorelle parille häälahjaksi.

Kirjat tilataan Leo Laakolta maksamalla summa Laukkasten Sukuseura ry:n tilille

F168 2212 1800 0665 48 ja ilmoittamalla tilauksesta Leo Laakolle. Viestikenttään merkitään: Kirjan nimi, oma nimi, osoite ja puhelinnumero.

Esim.

**Vesireittejä vastavirtaan
Lasse Lukija, Kirjakatu 2,
12345 Sukuseutu,
0451234567**

Tilausilmoitukset:

LEO LAAKKO

LATVAKUJA 2

16300 ORIMATTILA

0443237475

leo.laakko@gmail.com

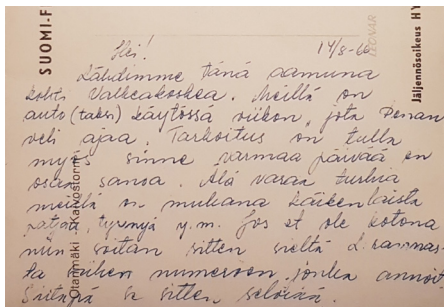

Vesireittejä vastavirtaan

Taksilla Lappeenrantaan

Eletään elokuun puoliväliä vuonna 1966 Otanmäessä. Jotain jännittävää on aistittavissa, kun vanhemmat suunnittelevat kesälomamatkaa. Äiti kirjoittaa postikortille viestiä äidilleen Lappeenrantaan. Muistikuvani tästä ajasta herää vanhoja valokuvia katsellessa. Valokuva-albumissa, jossa kuvat on laitettu aikajärjestykseen, vilahtee kuvia kesäisestä matkastamme. Löysin äidin kirjoittaman postikortin hänen jäämistöstään. Postikortissa hän kirjoittaa äidilleen, mummoleni, meidän tulevasta kesälomamatkastamme Valkeakosken kautta Lappeenrantaan.

Ilmoitus postikortilla

Omaa autoa meillä ei vielä tuohon aikaan ollut. Isäni veli sai lainattua taksin viikoksi lomamatkaamme varten. Sillä me sitten matkustimme nelostietä pitkin Otanmäestä Valkeakoskelle. Siellä asui isäni vanhempi veli perheensä kanssa. Valkeakoski ja Lappeenranta piirtyvät mieleeni ainoastaan katsellessani valokuvia tältä reissulta.

Taksilla Lappeenrantaan

Tässä me poseeraamme Lappeenrannassa Prinsessa Armadan edessä. Albumia selatessa näkee, että valokuvia on reissulla otettu. Valokuvien perusteella Prinsessa Armadalla on syöty ainakin jäätelöä ja tikkaria. Lappeenrannasta ajelimme sitten takaisin Otanmäkeen. Tuohon aikaan oli tapana ostaa matkareitin varrelta kylien ja kaupunkien viirejä matkamuitoksi. Niiden avulla oli myöhemmin mukava muistella paikkoja missä oli kulkenut. Meilläkin noita viirejä oli riippumassa nauhamaisena kotimme huoneen seinällä.

Vuonna 2017 kävin äitini kanssa Lappeenrannassa sukuloimassa, ja olihan se pakko käydä myös Prinsessa Armadalla.

Pekka Laukkanen

Prinsessa Armada 2017

700 vuotta Pähkinäsaaresta

- 12.8.1323 tehtiin ikuinen rauha

Ainut vuosiluku, jonka todella monet muistavat historiasta, on vuosi 1323, jolloin ristiä suudellen kerrotaan tehdyn rauha Laatokan rannalla Nevajoen suulla Pähkinäsaaren linnoituksessa.

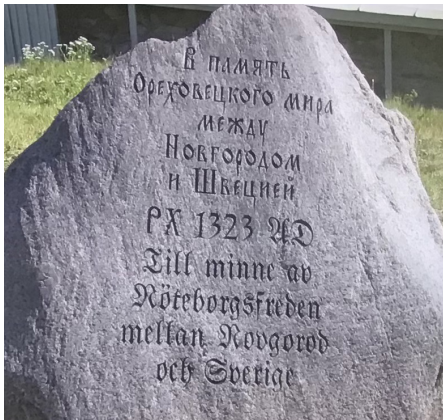
Venäjän hyökkäyssodan vuoksi itäraja on käytännössä kiinni ja historiallisen tapahtuman yhteinen juhlistaminen – muistelu jäi vähille. Vain muutamia tilaisuuksia järjestettiin tänä vuonna. Pähkinäsaaren rauhan raja on kuitenkin meillä mukana suomalaisessa arkisessa keskustelussa. Sillä monet selittävät Suomen sisäisiä eroja edelleen. Jakoiko rauha Suomen kahteen osaan? Mitä Pähkinäsaaressa sovittiin ja miten se näkyi rajan kahta puolta tuolloin rahvaan arjessa?

Historian tutkijat ovat yhtä mieltä siitä, että Ruotsin kuninkaan Maunu Eerikipojan edustajat kokoontuivat ristiä suutelemaan ja ikuisesta rauhasta sopimaan Novgorodin ruhtinas Jurin, kaupunginpää Alfarmiuksen ja herttua Abrahamin luokse Pähkinäsaaren linnoitukseen. Tavoitteena oli ennen kaikkea turvata ”kaupparauha”, olihan Pähkinäsaari tärkeällä kauppatielä Itämeren ympäristön kaupungeista Novgorodin sisämaan jokireiteille. Kauppa oli molemmille osapuolille tärkeä.

Varsinaista rauhansopimusta tuskin tehtiin, mutta jälkeen päin siitä on monta versiota. Versiot ovat yli 100 vuotta nuorempia. Myöhemmin molemmat osapuolet tekivät erilaisia versioita, nyt sanottaisiin kokouksen muistiinpanoja. Osapuolet tulkitsivat sopimusta kulloinkin omiin tarpeisiinsa. Rajaa, joka jakoi nykyisen Suomen – silloisen Itämaan – ei maastossa käyty läpi. Mitään maastossa löytyviä merkkejä ei ole. Vuosisatoja myöhemmin on saatettu tehdä rajamerkkejä ja kuviteltu missä raja olisi voinut mennä. Joitakin paikkoja luettiin rauhan 1400-luvun kopioversioissa. Niiden perusteella tutkijat ovat yksimielisiä rajalinjasta Kannaksen Siestarjoelta Torsajärvelle ja Pihlajaveden Särkilähteen. Tämä väli oli jo tuolloin tiiviisti asuttua. Siellä oli tuolla alueella todennäköisesti tiedossa kulkutiet ja keskeiset maastokohtat. Rajalinja Särkilahdesta sopimuskopioissa mainittuun Helsinginmereen on täysin epäselvä. Rajan päätepiste on jossakin siellä mihin Hanhikiven ydinvoimalan piti Pyhäjoelle valmistua. Pidän tätä miljardilla eurolla rakennettuna ydinvoimalan pohjaa Pähkinäsaaren rauhan muistomerkinä. Tuen näkemyksiä, joiden mukaan raja kulki vesistöreitettä pitkin Savon halki ja turvasi molemmille heimoille - savolaisille ja karjalaisille - kulkuyhteyden etelästä pohjoisille

*Ikuisen rauhan tyyssija Pähkinälinna eteläisellä Laatokalla Pähkinäsaaressa Neva-joen suulla.
Kuva 19.2.2020 Antti Laukkanen*

Rauhan muistokivi Pähkinäsaaren linnan pihassa

latvavesille. Seuraavan kerran itärajaa käytiin läpi vasta 1596 Täyssinässä. Se raja merkittiin jo maastoon. Tänä 270 vuoden väliaikana rajan linjaus Savon ja Karjalan heimon välillä oli epäselvä. Se eli asutuksen mukana. Epäselvyys aiheutti monia sotia ja ryöstöretkiä.

Rauhansopimuksen osana kolme Pogostaa siirtyi Maunu Eerikinpojan hallintoon; Äyräpää (länsi-Kannas Viipurin linnan turvaksi), Jääski (nykyinen Etelä- Karjala) ja Savilahti (nykyinen Etelä-Savo). Tämä sopimus tuli määrittelemään pitkäksi ajaksi myös kristinuskon tulosuunnat itäiseen Suomeen.

Itä-Suomen yliopiston professori Jukka Korpe-
lan tulkinnan mukaan Pähkinäsaaren rauhan aikaan rajoja ei ymmärretty samalla tavalla kuin me nyt ajattelemme. Raja ei jakanut - erot-
tanut - ihmisiä, vaan turvasi kaikille yhteydet. Rajalla saatettiin ohjata veronkantoa. Savon korvessa esivallan ote oli vielä silloin vähäinen. Muut tukinnat rajan vaikutuksesta tukevat vielä nytkin enemmän sitä teoriaa, että rajan kulku Suomen halki oli maastollisesti, geologisesti, asutushistoriallisesti ja elinkeinojen osalta varsin luonnollinen. Monet asiat nykyisen Suomen

Pähkinäsaaren rauhan ja Täyssinän rajalinja

itäisellä alueella olivat hyvin erilaisia kuin lännessä. Vaikutteet tulivat kaakosta ja etelästä ja yhteydet länteen olivat vähäiset. Esimerkiksi geeniperinne idässä ja lännessä on hyvin erilainen. Tämä kehitys on tapahtunut ainakin tuhat vuotta ennen Pähkinäsaaren rauhaa.

Varmoja voidaan olla siitä, että Laukkasten esivanhempia asui rajan molemmin puolin. Todennäköisesti rajan kulkiessa Pihlajavettä pitkin se sivusi Säämingin Laukansaaren rantavesiä. Mutta silloiset asukkaat eivät tienneet mitään siitä, mitä Pähkinäsaassa oli sovittu. Kalastusalueista ja kaskimaista syntyi raja-alueella usein riitaa. Vasta silloin paikallista väestöä asia kosketti, kun Olavinlinna alettiin rakentaa vuonna 1475 keskelle yhteistä vesireittiä. Ja sitähan me Laukkaset olimme jo rakentamassa ja silloin sukunimet olivat jo käytössä.

Heikki Laukkanen

Muistelmia ruskavaellukselta

Sirkka-Maaret

Alkuperäinen suunnitelmani oli lähteä vaellukselle ystäväni kanssa, mutta sitten hänen aikataulunsa muuttuivat eikä hän päässytkään lähtemään mukaan. Reittisuunnitelmatkin piti sitten laatia sen mukaisesti, että vaellan yksin. Aikaisempina kesinä olen usein ajellut autolla Lappiin ja yöpynyt sitten matkan varrella Sompon luonnonpuistossa. Niinpä tälläkin kertaa ajelin yön pimeydessä tuttuun paikkaan, kömmimakuupussiini ja nukuin makeasti aamuun asti. Aamun valjettua ja nautiskeltuani aamukahvit jatkoin matkaa kohti Raja-Jooseppia.

Saariselän itäosat ovat kaiketi vähemmän kuljettuja seutuja. Itsekään en ollut koskaan aikaisemmin niillä seuduilla kulkenut, joten vaelluskohteen valinta ei suuremmin tuottanut ongelmia. Autoni jätin Luttojoen rantaan lähelle riippusiltaa, josta vaellus olikin hyvä aloittaa.

Rinkka tuntui olevan täynnä kiviä, kun sen ensimmäisen kerran selkääni heitin. Toki tiesin, että samat tavarat siellä ovat olleet aina ennenkin. Pian siinä kulkiessa kuitenkin uuteen tilanteeseen sopeutui ja matka taittui joutuisasti. Etukäteen olin arvellut, että polkuja varmasti löytyy eikä tarvitse ihan kompassisuunnan kanssa edetä. Näin olikin ja Lutolta lähdin seurailemaan polkua kohti Alempaa Kiertämäjärveä. Sankkaa metsikkööhän se maasto oli, mutta kauniissa syksyisessä säässä oli kiva matkata eteenpäin ja välillä poimia punaisia puolukoita suuhunsa. Alemman Kiertämäjärven hiiskumattomassa hiljaisuudessa onnistuin näkemään joutsenpariskunnan uiskentelemassa järvellä. Minut havaittuaan linnut pysähtyivät tarkkailemaan tiukasti kulkemistani, mutta rauhoittuivat sitten ja jatkoivat ruokailuaan.

Vaellukseni ainut sadekuuro yllätti minut saavuttuani Alemman Kiertämäjärven rannassa olevalle laavulle. Siinähän sitä oli oiva paikka pitää taukoa, juoda kahvia ja mutustella välipalaa. Erämaan hiljaisuus, sateen ropina laavun kattoa vasten ja lintujen ääntelyt kaukaisuudessa – siinä nautintoa kulkijalle! Pari tuntia kului ja sade loppui. Päätin siis noudattaa alkuperäistä suunnitelmaa ja jatkoin matkaa kohti Ylemmän Kiertämäjärven autiotupaa. Nyt oli reitin varrella soistakin maastoa, mutta polkua seuraten ei juuri olisi voinut eksyä. Ylemmän Kiertämäjärven autiotupa sijaitsee todella kauniilla paikalla. Saapuessani tuvalle totesin edellisen kävijän olleen siellä kaksi päivää aikaisemmin. Niin siinä kävikin, että sain viettää yöni siellä ihan ypyöksin, vaikka juttuseura olisi jo hyvin kelvannut. Rannassa olisi hyvin voinut uida, oli nimittäin hyvä hiekkapohja, mutta vesi oli jo sen verran kylmää, että torjuin

ajatuksen välittömästi. Iltaa istuskelin ulkona nuotiolla, nautiskelin totiani ja nautin olostani. Hartioissa tuntui vielä Rinkan paino ja pohkeissa kuljetut kilometrit. Päivä oli kuitenkin ollut vaivan väärti ja siitä sitten vetäydyin yöpuulle.

Aamu valkeni aurinkoisena ja epäilin edessä olevan hikisen taipaleen. Suunnitelmani oli ehtiä illaksi Keskon majalle (Anterinmukan autiotupa) saunomaan ja yöpymään. Kartasta tutkailin, että matkaa olisi hyvinkin 23 km. Siis pä matkaan ja ensimmäisenä etappina Anterin rajavartioasema. Suoraan yli tunturien en tohtinut lähteä, koska aina on mahdollisuus loukata itsensä. Yksin kulkiessa pitää olla vieläkin varovaisempi. Autiotuvalta suuntasin suoraan kohti itää, kunnes tulin rajamiesten käyttämälle tielle rajavyöhykkeen pinnassa. Keltaiset varoitusnauhat puiden ympärillä kertoivat konkreettisesti siitä, että lähellä Venäjää oltiin. Tie oli hiekkapohjainen, maasturilla ajettava. Sateen jäljiltä tien pohja oli tasaisen röpelöinen ja aikaisempien kulkijoiden jäljet olivat pyyhkiytyneet pois. Tietä oli helppo kulkea, koska ei tarvinnut varoa puiden juuria, kiviä tai kuoppia. Yhtäkkiä kuitenkin pysähdyin järkyttyneenä ja tuijotin tien pinnalla näkyviä jälkiä. Karhunan se siinä oli hiljan tallustellut - ja vielä samaan suuntaan kuin minä. Hetken siinä asiaa pohdittuani päätin jatkaa patikoimistani, vieläpä samaan suuntaan. Varmuuden vuoksi aloitin kuitenkin välittömästi lauluharjoitukset siinä hiljaisella metsätiellä. Taka-ajatuksena oli tietenkin viestittää nallelle, että minä olen tulossa – pois alta!

Anterin entinen rajavartioasema sijaitsee pienen lammen rannalla. Itse istuskelin vastarannalla taukoa pitämässä, kun pieni lentokone pyrähti paikalle ja pörsi siinä yläpuolellani jonkun tovin.

Oli varmaankin nykyaikaista rajan valvontaa, sillä en ollut vielä nähnyt ensimmäistäkään rajavartijaa, vaikka jo pari päivää olin maisemissa kuljesinut. Tästä lähdin jatkamaan Anterijokea seurailen kohti Keskon majaa. Nyt taival oli toisenlaista kuin tähän saakka. Suota ja lähes suota, tiestä ei tietoaakaan. Väillä kulki polku samaan suuntaan, väillä näkyi patkka maasturin jättämiä jälkiä.

Aikanaan maasto muuttui kuivemmaksi ja kulkukin helpommaksi. Pieniä sivujokia laski Anterijokeen tuon tuosta ja karttaa piti seurata tarkemmin kuin siihen asti. Poroja kuljeksi metsässä siellä täällä, mutta eipä niistä juuri juttukaveria saanut. Pakoon pötkivät melkein välittömästi minut nähtyään.

Saavuvin Anterinmukan autiotuvalle illan suussa. Päivä oli ollut hikinen ja taival pitkä. Olikin siis todella ihanaa saapua perille ja ryhtyä saunan lämmitykseen. Totesin taas, ettei ole kairalla tungosta, kun tupa oli tyhjänä ja edellisetkin lähteneet edellisenä päivänä. Siinä sitten kylveskelin erämaan rauhassa, väillä istuskelin saunan rappusilla katsomassa joessa polskivia tammukoita. Uimisajatuksen hylkäsin tälläkin kerralla, vaikka vettä olisi ollut aivan riittämiin. Saunottuani nousin tuvalle ja totesin ilokseni saaneeni seuraat! Kolme nuorta miestä oli kokkauspuuhissa keitti-

össä. Siinä yhdessä ruokaa valmistellessamme pojat kertoivat kuulumisiaan. Jossain vaiheessa eräs heistä kysäisi kaveriani. Ilme oli hieman hämmästynyt, kun kerroin olevani itsekseni matkassa. Pian he lähtivät vuorostaan saunaan. Jäin ihastelemaan tuvan komeutta, varsinkin puuveistokset seinillä olivat erikoisia. Hyvä kämpä se on kaikkien kulkijoiden käyttöön.

Seuraavana aamuna suuntana oli Muorravaarakan ruoktu tunturin toisella puolella. Oikein hämmästyin, kun huomasin sinne olevan viitoituksen ja valmiin polun. Todella helppoa liikkumista, kun ei kompassiakaan tarvinnut. Painavan rinkan kanssa kiipeäminen kyllä tuntui, mutta oli hyvä pitää taukoa juuri silloin kuin sitä tarvitsi. Ryhmässä se olisi ollut paljon hankalampaa. Muorravaarakan ruoktulle tultuani totesin kelloin olevan niin vähän, että jotain piti vielä tehdä. Niinpä päätin ex tempore lähteä kiipeämään ilman rinkkaa vielä Ukselmapäälle. Tuntui todella hyvälle ylös päästyäni katsella näkymiä kauas joka suuntaan. Tuvalla palattuani totesin, että taidan vielä jatkaa matkaa pätkän eteenpäin ja yöpyä teltassa. Niinpä vielä taivalsin pari tuntia eteenpäin, kohti pohjoista ja Suomujokea. Matkan varrella törmäsin valtavaan laumaan vaeltajia. He olivat levittäytyneet polun varrelle välipalalle. Hieman kummastuneina hekin katsoivat yksin metsässä taivaltavaa naisihmistä. Itse tunsin olevani oma herrani, koska saatoin itse päättää kaikki mutkat matkassani.

Siellä jossakin, Muorravaarakanjoen varressa, löysin mieluisan leiripaikan. Teltan pystytin joutuisasti ja aloin viettää iltaa nuotion äärellä. Siinä täytin sanaristikkoo, nautiskelin kuumaa teetä ja seurustelin ystävällisen kuukkelin kanssa. Lopulta sain syötettyä linnulle loput leivänmurut pussin pohjalta. Syyskuussa tulee pimeää kuitenkin melko aikaisin, joten katsoin parhaaksi kömpiä makuupussiini nukkumaan. Mistä lie johtui, että näin yöllä unta karhuista ja susista?

Viimeisenä vaelluspäivänäni tavoitteeni oli taivaltaa Jyrkkävaaran autiotuvan kautta Suomujoelle ja siitä edelleen Luttojoen sillalle, josta ylitys kävi kaikkein vaivattomimmin. Matkan varrella oli muutama tosi kurja suo ylitettävänä, varsinkin Pahaojan varressa oleva. Niistä kaikista kuitenkin selvitettiin kunnialla. Suomujoen varsi olikin sitten todella kaunis maisemaltaan. Kuivaa harjua, punaisia puolukoita! Lutolla näin kaukaa isohkon ryhmän ylittämässä jokea kahlaamalla, käsi kädessä. Melkoinen puheensorina kuului kilometrin päähän selvästi. Luttojoen ylittävälle sillalle saavuttuani totesin, että vielä on jotain tekemättä – nimittäin ohukaiset. Niinpä sitten vielä vaelluksen päätteeksi paisletin ohukaiset, jotka sitten yhdessä paikalle lennähtäneen kuukkelin kanssa nautiskelimme.

Vaellusmuisteloni kirjoitti
Sirkka-Maaret Pumpanen, os. Laukkanen

Laukkaset kuntosalilla

Pia juoksumatolla

Seuraavat ajatukset perustuvat omakohtaiseen harjoitteluun kuntosalilla. Taustalla on myös toimimiseni erikoislääkärinä kuntoutuksen saralla, josta viimeiset 15 vuotta Sotainvalidien Sairaskodilla Jyväskylässä.

Tässä kirjoituksessa mietitään kuntoutuksen toteuttamista. Ennen harjoittelun aloittamista lääkärin kanssa on hyvä käydä läpi sairautesi, niiden hoitotasapaino ja sairauksien vaikutus toimintakykyyn. Käytössä olevat lääkkeet on syytä kartoittaa ja samoin oirelääkkeiden riittävyys. Ravitsemustila, muisti ja mieliala on hyvä arvioida. Sosiaalinen tukiverkosto toimii hyvänä kannustimena ja palautteen antajana. Ikääntyessä lihasvoimat hupenevat prosentin verran vuodessa tavanomaisesti arjessa liikuttaessa. Vuodelevossa voimat voivat vähetä jopa 5 prosenttia viikossa. Harjoittelulla voimia voi säilyttää tai jopa lisätä.

Ja sitten kuntosalille! Toiminta kuntosalilla käsittää alkuverryttelyn, harjoittelun ja loppuverryttelyn. Lähes kaikilla paikkakunnilla on kuntosali ja useimmilla monia. Niissä on monenlaisia laitteita ja ne olisi hyvä käydä läpi fysioterapeutin tai kuntosaliohjaajan kanssa, jotta selviää, mitkä laitteet ovat juuri sinulle sopivia. Itse sain vaikean tulehduksen jalkaani, mikä aiheutti pysyvän liikuntakyvyn heikkenemisen. Kuntosaliohjelma laadittiin fysioterapeutin kanssa. Viimeisen neljän vuoden aikana olen käynyt säännöllisesti kuntosalilla ja siitä on ollut hyötyä. Sopiva aika harjoitteluun on noin tunti ja siihen sisältyy 5-7 laitetta. Yleensä suositellaan 3x10 toiston sarjoja ja sarjojen välissä pidetään noin minuutin tauko. Lämmittelylaitteeksi sopii kävelytmatto (katso kuva 1), kuntopyörä tai voimistelulukeppi. Lämmittelyyn käytetään 5-10 minuuttia valiten itselle sopiva nopeus ja vastus. Harjoittelu aloitetaan kevyesti ja myöhemmillä harjoit-

telukerroilla tehoa voidaan asteittain lisätä. Niin sanotulla taljalla vahvistetaan muun muassa käsien lihaksia vetäen tankoa ylhäältä alas yksilöllisellä painolla. Jalkaprässi kuuluu lähes kaikkien kuntosalien laitteisiin (katso kuva 2) ja sitä käytetään alaraajojen ja selkälihasten vahvistamiseen. Tasapainon harjoittelu on oleellista kävelykykyä kohennettaessa. Sen voi tehdä esimerkiksi seisten painolla varustettuja vetonaruja vetäen. Nojapuiden välissä voi harjoitella liikumista turvallisesti ilman apuvälineitä. Omalla kuntosalillani on monia muitakin laitteita. Harjoittelun aikana kannattaa juoda pari mukia vettä. Käytön jälkeen laitteet on pyyhittävä desinfioivalla aineella.

Tärkeä osa kuntosaliharjoittelua on samanhenkisten ihmisten tapaaminen, kokemusten vaihto ja keskustelu.

”Vierivät kivet eivät sammaloidu”.

Pia Laukkanen

Pia jalkaprässissä

Laukkalan kylän historia ja taustoja

(jatkoa lehden 1/2023 kirjoitukseen)

Laukkalan alueen koulut

Kerrotaan, että 1890-luvun alussa syntyi pitäjän pohjoisosan kahdeksalle kylälle halu kansakoulun saamiseksi omalle kylälle. Koulun paikka päätettiin ratkaista soutukilpailulla. Kilvan voitti Laukkalan kirkkovene, jonka tosin jälkeinpäin väitettiin olleen varustuksiltaan muita veneitä modernimpi. Tällä tavalla saatiin vuonna 1893 Laukkalan kunnan kolmas kansakoulu. Aiemmin oli perustettu Rannankylän ja Lampaanjärven koulut. Laukkalan koulu rakennettiin Kuhalahden pohjoispäähän laskevan Savijoen suuhun Lammassalon "huutoon" olevan kylän puolelle. Koulu lakkautettiin keväällä 1967.

Koulutilojen lisäämistarve kasvoi, ja seuraava koulu päätettiin rakentaa soutukilpailussa hävinneiden alueelle. Koulun nimeksi päätettiin Niemisjärven koulu. Sopivaa paikkaa jouduttiin jonkin aikaa etsimään, kunnes Aholan tilan isäntä myi tarvittavan tontin. Oppilaat pääsivät uuteen kouluun syksyllä 1934. Oppilasmäärä väheni kuitenkin alueella niin nopeasti, että Niemisjärven koulu lakkautettiin 1969. Koulu sijaitsi Kiuruveden tien varressa noin viiden kilometrin päässä kirkosta.

Laukkalan alueen kolmas koulu aloitti toimintansa Pitkäjärven pirtissä vajaat viisi kilometriä ensimmäisestä koulusta Koivujoen suuntaan. Talo kuitenkin myytiin vuonna

1952, ja varsinainen koulurakennus valmistui Pitkäjärvelle vuonna 1954. Kouluhankkeella olikin kova kiire, sillä oppilasmäärä oli kasvanut jo yli viidenkymmenen. Koulu rakennettiin kilometrin pituisen sivutien päähän sen talon läheisyyteen, jonka pirtissä koulu toimi. Koulun nimeksi tuli Länsi-Laukkalan. Koulun nimestä poistettiin Länsi-etuliite, kun Laukkalan vanhin koulu lakkautettiin. Koulu suljettiin oppilaiden vanhempien pyynnöstä Pohjois-Pielaveden uuden koulun valmistuessa, ja koulut yhdistettiin vuosituhannen vaihteessa.

Laukkalan Nuorisoseura

Kun tullaan Laukkalaan idästä, Vaaraslahdesta päin, ja ohitetaan Kiuruvedelle johtava tienristeys, kyyhöttää oikealla pieni harmaa rakennus. Se on seppä Heikki Tenhusen paja, yksi kylän tärkeimmistä palvelupisteistä vielä sodan jälkeenkin. Lieneekö Heikiltä jäänyt joku työ kesken, kun eräs tuttavani kertoi pyöriilleensä myrskyisenä syysyönä pajan ohi. Pajasta

Mykyjen valmistus

oli kuulunut palkeitten puhinaa ja takomista 30 vuotta Heikin kuoleman jälkeen.

Pian pajan jälkeen samalla puolella tietä sijaitsee iso, hyväkuntoinen keltainen talo, Laukkalan Nuorisoseuran talo. Seura on perustettu vuonna 1911 ja se on kylän vanhin, aktiivisesti toimiva yhdistys. Talo on paraskuntoisin Pielaveden kahdeksasta nuoriseseuran taloista.

Aivan talon vieressä on 1930-luvulla käsin kaivettu ja kallioon louhittu Kivikanava, jonka kautta laskettiin melko suuren Niemisjärven pintaa pari kolme metriä ja saatiin runsaasti hyvää viljelysmaata. Niemisjärven vanha rantapenkki näkyy aivan tien vieressä nuorisoseurantalon ja pajan välissä. Nuorisoseuran talo oli alkujaan Työväenyhdistyksen, joka myi sen Nuorisoseuralle vuonna 1930. Tämän jälkeen taloa on laajennettu kaksi kertaa. Laajennusten lisäksi talossa tehtiin 1990-luvun lopulla suuri remontti. Remontissa talo vuorattiin uudelleen, ikkunat uusittiin, rakennettiin sisä-WC:t, salin lattiaan asennettiin parketti ja keittiö sekä ravintola paneloitiin. Keittiöön on lisäksi vedetty lämmin vesi ja sinne on hankittu uusia koneita. Talo on liitetty paikalliseen vesiosuuskuntaan.

Vuoteen 2022 saakka Nuorisoseura on vastannut Tuuren Sottiisi -nimisen musiikitapahtuman toteuttamisesta. Tapahtuman idea on vaalia Niskasen muistoa ja soittoperinnettä.

Mykyrokka valmistuu

Lisäksi seura on järjestänyt Kaatuneiden muistopäivän. Talon ylläpitokulut hankitaan taloa vuokraamalla ja järjestämällä kolme kertaa vuodessa myyjäiset, joissa tarjoillaan suosittua paikallisuokkaa, mykyrokkaa.

Timo Laukkanen

Mykyrokkaan tarvittavat ainekset

Heinäkuorma jouluksi

Ote Isäni Eino Johannes Laukkasen kirjoittamista muistelmista.

Talvelta 1926 ollessani neljätoistavuotias muistan hyvin hevosella tehdyn heinähakuretken. Teimme edellisenä kesänä Markatsiman vähän huonoilla heinämailla heinätyöt. Heinää saatiinkin korjattua sen verran, että siitä tuli noin seitsemän metriä pitkä, kolmisen metriä korkea ja pari metriä leveä kahden pystyvuon välissä pituussuunnassaan seisova haasia.

Syksyn jäänmuodostus Laatokalla ei ollut ilmoista johtuen kovinkaan aikaista. Vasta joulun lähestyessä näytti, että jää alkaa syntyä, kun pakkasta tuli sen verran. Kotona heinät olivat vähissä. Meillä kotona Riekkalan saaren

Telkinniemellä oli yksi lehmä, kolme lammasta ja hevonen. Oli jouluaaton aatto. Isä oli sitä mieltä, että nyt pitäisi jään kestää, jotta voidaan mennä Markatsimasta hakemaan heiniä. Isä lainasi naapurista toisen hevosen, että saadaan kaikki heinät samalla kertaa. Niin lähdettiin. Joulun aikaan päivät ovat lyhyitä, joten lähdimme aamuhämärissä menemään. Kun tulimme Tamhangan ja Riekkalan saariston erottavalle selälle, joka on noin kolme kilometriä leveä, oli jää aivan kirkas ja kestävä noin kahdeksan senttiä paksuudeltaan. Mutta etelän suunnalta, siis Valamosta päin, näytti taivas mustalta ja tuuli oli henkevä, myös etelästä päin. Ei hätää, me vain lisättiin vauhtia, koska jää näytti olevan hyvä. Me ajoimme melko kovaa, koska etelän uhka oli ja Laatokan

Pellot Markatsiman saaren eteläpäässä.

sula vesi oli ajokohdasta noin kolmisen kilometriä Valamoon päin Keljosaaren korkeudella.

Vei aikansa ennen kuin olimme Markatsimassa. Siellä teimme heinäkuormat ja palasimme takaisin Tamhangan saaren kohtaan, josta piti palata samaa tietä takaisin selän ylitse. Kello oli jo yli kuusi illalla ja oli pimeää. Tuulikin oli yltynyt uhkaavasti ja sulan veden reuna oli tullut puolta lähemmäksi siihen nähden, missä se oli, kun mentiin. Isä hermostui ja meni rannalla olevaan taloon neuvottelemaan. Talossa asui Valtti-niminen kalastaja. Tulos oli, että herrat ottivat lyhdyn ja lähtivät jäätä tutkimaan. Tuuli oli jo voimakas etelästä ja jäiden pauhina sulan suunnassa oli lähellä. Tarkastustulos oli, että vaikka jää oli jo sillä kohtaa epämääräisinä suurina lauttoina ja lainehti, niin yritettävä oli. Ensin vietiin naapurin hevonen. Lyhty oli hyvä, sillä näki kierratella isompia lauttoja myöten. Lautta-alue ulottui meidän menosuunnassa noin lähes kilometrin eteenpäin. Minä talutin hevosta ja pelkäsin, koska hevonen putoaa. Isä kulki lyhdyn kanssa edellä. Me onnistuimme, ainakin yksi hevonen saatiin kiinteälle jäälle. Minä jäin hevosen luo.

Isä lähti lyhdyn kanssa takaisin hakemaan toista hevosta. Meidän oma hevonen olikin etevämpi, se ei peljännyt, vaikka jää liikkui laineina. Isä talutti itse ja samalla näytti valoa. Kalastaja Valtti oli mukana ja vei lyhdyn mennessään pois, kun pääsivät ehjälle jäälle. Tämä retki on minun elämässäni ollut pelottavin. Jää ei ollut ainakaan kahdeksaa senttiä paksumpaa ja lautat kooltaan ehkä kymmenen metriä kertaa kymmenen metriä.

Tuuli oli melko kovaa ja yltymässä, lunta satoi ja oli pimeää. Jäälautat nousivat ja painuivat laineilla, mutta eivät rikkoontuneet hevosen ja kuorman alla. Mielestäni vaarallisin alue oli noin kolmesataa metriä rannasta ulospäin. Sen kohdan ylitys oli uhkarohkea yritys, mutta ehkä viime tipassa sittenkin uskallus voitti. Sillä myöhemmin, varmaan jo tunnin kuluttua, olisivat lautat olleet liian pieniä tai jopa sulana ylityskohdalla. Niin kovaksi kiihtyi tuulen voima ja laineet Laatokalla suurenivat. Minä olin hyvin iloinen, kun voitettiin. Oli tulossa joulou ja se tuli kaikille.

Pekka Laukkanen

Sammatsalon (Sammatsaaren) sukuhaara

Keljon majakkasaari Sortavalan tuloväylän avomerien puolella.

Kesäretki Säämingin Laukansaareen

Tänä kesänä Säämingin Laukansaaren kyläiset pitivät heinäkuun aikana kesäkahvilaa neljänä viikonloppuna kylän vanhassa lakkautetussa kansakoulussa, joka on toiminut vuodesta 1972 lukien Suomen Hyörypursiseura ry:n Saimaan tukikohtana. Koulun myi seuralle Säämingin kunta, joka liitettiin Savonlinnan kaupunkiin vuoden 1973 alusta – 50 vuotta sitten.

Päätiin käydä kahvilla saaressa kesälauantaina ja samalla katsastaa sukuseuran muistolaatan tilanteen. Laukansaari sijaitsee vesitse noin 10 kilometriä Savonlinnan torilta etelään keskellä Pihlajavettä. Se on edelleen asuttu saari. Tänä kesänä saareen syntyi ensimmäinen lapsi 40 vuoteen. Elämä saaressa jatkuu. Laukansaaren kylämaisema on sukukirjamme kannessa. Kansikuvan vasemmassa reunassa on Laukkalan talo, jonka pihakallioon sukuseura suurella joukolla kiinnitti laatan kesällä 1990 Savonlinnan sukukokouksen yhteydessä.

Nykyisen Savonlinnan alueella on kolme Laukansaarta. Toinen isompi Laukansaari toimii ensi kesän sukukokouksen paikkana Punka-

Putsattu laatta Laukansaaren Laukkalan tilan pihapiirin peruskalliossa

harjun Luston seudulla. Sekä Säämingin että Punkaharjun Laukansaarissa asui Laukkasia jo ensimmäisen Savon maakirjan aikaan 1540-luvulla. Aikaisemmin luulimme, että nämä Laukkaset olisivat läheisiä tosilleen, kun saarien väli on vain reilut 20 kilometriä vesitietä. Uusimmat

DNA-testit osoittavat, että niin ei ole. Molemmista Laukansaarista Laukkaset levisivät laajalle Savoan ja Karjalaan. Näistä tuloksista kerromme tarkemmin toisessa sukukirjassa ja Luston sukukokouksessa.

Ensimmäisen kerran menin Laukansaareen yhdessä Aate Laukkasen kanssa syksyllä 1989 valmistelemaan sukukokousmatkaa. Menimme vielä silloin yhteysaluksella. Nykyistä

Kesäkahvila laivarannasta kuvattuna

Maisema Pihlajavedelle Laukansaaren lautalta

lauttayhteyttä ei ollut. Sitten seuraavana kesänä ensimmäisen ison sukokokouksen yhteydessä menimme jo useilla laivoilla Laukansaareen. Satapäinen sukokoukousväki paljasti muistolaatan, joka on kiinnitetty Laukkalan tilan pihapiiriin peruskallioon. Se oli ikimuistoinen matka. Kesäretkellä tänä kesänä kävin saaren vanhimman, Pauli Tavin (jonka äiti on Laukkalan tyttö) opastuksella putsaamassa ja kiillottamassa muistolaatan. Laukkalan talo on autiona, mutta pihapiiriin pääsee autolla.

Saari on sopiva kesäretken kohde myös ensi kesänä. Saareen kulkee nykyisin lautta, jonka aikataulut löytyvät netistä. Lauttarannan osoite on Ruunavuorentie 416. Kyläläiset ovat ilmoittaneet jatkavansa kesäkahvilan toimintaa myös ensi kesänä. Laukansaari sopii erinomaisesti kesäretken kohteeksi autolla tai veneellä. Erinomainen laituri on kesäkahvilan rannassa, ja sinne pääsee vaikka isolla höyrylaivalla. Kannattaa tehdä sukatka!

Heikki Laukkanen

PS. Kyläläisten itsepaistamat tarjoilut olivat kesäkahvilassa erinomaisia

Jäsenistölle

Ulkona ravistelee puista lehtiä. Syksyn tuuli on navakka, ja vesisade ropisee vintihuoneen kattoon. Tätä kirjoitettaessa on lokakuun ensimmäinen päivä ja kansallisvaikuttaja Miina Sillanpään päivää.

Liputuspäivä on ensimmäisen kerran virallinen liputuspäivä. Syksy on ollut vuodenaikaan nähden tavallista lämpimämpi, mutta nyt sääennuste ennustaa ilman viilentyvän. Niin Suomen kuin muun Euroopan kesän sää on ollut poikkeuksellinen. Helleaallot ja maastopalot ovat koetelleet eteläistä Eurooppaa ja ankarat tulvat ovat koetelleet maailmalla.

Kaikista näistä katastrofeista huolimatta Laukkaset-lehti 2/20232 ilmestyy taas jäsenistölle luettavaksi.

Laukkaset-lehti on ilmestynyt poikkeuksetta jo vuodesta 1996, kaksi kertaa vuodessa.

Vuonna 2008 se tosin ilmestyi kolme kertaa, sillä silloin oli Laukkasten Sukuseura ry:n 30-vuotisjuhlavuosi. Lehdessä on ensimmäisestä numerosta tähän päivään saakka ollut mielenkiintoisia jäsenten kirjoituksia Laukkasten suvusta, historiasta, vanhoista työtavoista ja asuinpaikoista.

Edelleenkin on suotavaa että jäsenistö kirjoittaa tarinoita lehteen julkaistavaksi. Lyhytkin kirjoitus on tervetullut. Muisto omasta lapsuudesta, vanhempien, isovanhempien tai muiden sukulaisten ja tuttavien kertomat tarinat. Kirjoitettuna ja painettuna muistot ja tarinat säilyvät parhaiten jälkipolville. Kirjoitusten suhteen ei ole mitään erikoisehtoja, kunhan ne vain jotenkin liittyvät Laukkasiin, historiaan tai sukututkimukseen. Poliittisia, loukkaavia tai herjaavia kirjoituksia ei sallita. Fontti voi olla ihan mikä vain. Myös kirjoitukseen liittyvät valokuvat ovat tervetulleita.

Vanhoja kuvia voi lähettää skannattuna. Myös pelkät kuvat ovat tervetulleita, jos niiden mukana on teksti, joka kertoo mitä tai keitä kuvissa on.

Nimeä kirjoituksesi ja anna siihen liittyville kuville kuvateksti. Kirjoitukset ja kuvat on hyvä lähettää samassa sähköpostissa, jotta ne eivät eksy toisistaan. Lähetä kuvat ja kirjoitukset sähköpostiin: leo.laakko@gmail.com tai laukkaset.lehti@gmail.com

Jos et käytä sähköpostia, voit lähettää kirjoituksen ja kuvat kirjepostina. Mikäli haluat kuvat takaisin, laita mukaan palautusosoite ja kirjepostimerkki. Kirjoitukset voit lähettää osoitteella: Leo Laakko, Latvakuja 2, 16300 Orimattila. Jos olet epävarma kirjoitusten tai kuvien suhteen, voit soittaa ja keskustella asiasta. Puhelin 0443237475.

Osoitteenmuutokset tehdään Jäsenrekisterin ylläpitäjälle Pekka Laukkaselle lucapekka@gmail.com p. 0405285316

Jos Laukkaset-lehti jää jostakin syystä tulematta, niin totta kai postitetaan uusi lehti. Varmemmin lehden saa, kun ilmoittaa Leolle joko sähköpostitse tai puhelimella.

Linkejä sukututkijoille

Karjala-tietokanta

Katiha, eli Karjala-tietokanta on siirtynyt Kansallisarkistoon. Tietokannan vanhempi versio, Katiha 2, on poistunut käytöstä. Tietokannan uusin versio Katiha XAMK on käytettävissä. 100 vuotta vanhemmat tiedot ovat vapaasti netistä nähtävänä. Myös 100 vuotta ja sitä nuoremmat tiedot ovat käytettävissä Mikkelin Kansallisarkiston toimipaikassa, mutta niiden käyttö vaatii käyttöluvan. Käyttöluvan voi hakea paikan päältä.

Kansallisarkisto

Astia-verkkopalvelu - palvelun kautta tilataan aineistoa tutkijasaliin. Palvelu on myös juuri korvannut vanhan Digitaaliarkiston.

Portti - tietoa aiheen tai aineiston perusteella.

Aarre-arkisto - Puolustusvoimien ja puoluehallinnon aineistoa sekä maanpuolustukseen liittyvää aineistoa

Finna - kirjastojen ja museoiden verkkopalvelu

Erkki - erikoiskirjastojen tietokanta-arkisto

Muita lähteitä sukututkijoille

Digihakemisto - digitoidut kirkonkirjat ja muita Kansallisarkiston digitoituja aineistoja. Palvelu uudistuu parhaillaan Arkistolaitoksen siirryttyä tarjoamaan myös digitaaliset palvelunsa Astia-palvelun kautta.

Oulun maakunta-arkisto | Kruununtilojen katselmus arkisto - Pohjois-Suomen Kruununtilat

Veikko Perttunen - Pohjois-Pohjanmaan rippikirjat

HisKi - Suomen Sukututkimusseuran ylläpitämä kirkonkirjojen hakuohjelma

SAY - Suomen asutuksen yleisluetto

Sukukokous Punkaharjun Lustolla

Laukkasten Sukuseura ry:n varsinainen sukukokous järjestetään 6.7.2024 Punkaharjulla Metsämuseo Lustossa. Koska Savonlinnan ja Punkaharjun seudulla on runsaasti myös muita tapahtumia tuona viikonloppuna, majoitus kannattaa varata hyvissä ajoin.

Punkaharjulta löytyy monen tasoisia majoitusia; hotellihuoneista mökkeihin. Tässä muutamia vaihtoehtoja, ja netistä löytyy varmasti lisää.

Punkaharju Resort, Tuunaansaarentie 4

Punkaharju 044 7652020

info@punkaharjuresort.fi

Itä-Karjalan kansanopisto,

Valoniementie 32 Punkaharju 0447721200

itä-karjalan.kansanopisto@ikko.fi

Jugendhuvila Urhola, Vaahersalontie 44

Punkaharju 0447639130

myyntipalvelu@kruununpuisto.fi

Matkailutila Naaranlahti,

Kesälahdentie 1614 Punkaharju 0505440103

info@naaralahti.com

Majatalo Niemitupa Apartments,

Mannilantie 77 Punkaharju 0408291520

teija@rantakari.fi

Hotelli Rantakatti Mannila,

Rantakatintie 22 Punkaharju 015644400

maatilamatkailu.mannila@co.inet.fi

Matkailukeskus Harjun Portti,

Tuunaansaarentie 2 Punkaharju

0447550382 sales@harjunportti.fi

Lehdentekijän mietteitä

Laukkaset esillä Vantaalla

Vantaan Hiekkaharjussa ammattiopisto Variassa pidettiin 7-8.10.2023 Vantaan Seudun Sukututkijat ry:n Järjestämä *Kuulutko Sukuu-ni*-tapahtuma. Edellisen kerran vastaava tapahtuma oli 2019. Koronapandemian vuoksi tapahtuma oli peruttu vuonna 2020, ja vuosien 2021 sekä 2022 tapahtumat järjestettiin verkossa.

Tänä vuonna Laukkasten Sukuseura ry:llä oli Vantaalla osasto, jossa oli myynnissä Laukkasten omia tuotteita ja esiteltiin Laukkasia ja Laukkasten Sukuseuraa. *Vesireittejä vasta-virtaan*- sukukirjoja myytiin kolme kappaletta. Lisäksi myytiin yksi rintamerkki sekä viimeksi ilmestynyt Laukkaset-lehti. Uusia jäseniä

Laukkasten-osaston näyttelypöytä.

tuli yksi. Ihmiset olivat kiinnostuneita, missä Laukkasten sukujuuret ovat ja asiasta käytiin monta mielenkiintoista keskustelua. Moni kertoi heidän omassa suvussaan olevan Laukkasia.

Tervehdyssanat ja tapahtuman avauksen suoritti Vantaan Seudun Sukututkijat ry:n puheenjohtaja Stig Kumlin. Juhlasalissa, auditoriossa sekä sugalleriassa pidettiin useita mielenkiintoisia luentoja. Ensimmäinen varsinainen luento juhlasalissa käsitteli Lotta Svärd-järjestöä ja sen henkilöhistoriallisia lähteitä. Luennoitsijana oli FM ja väitöskirjatutkija Ari Vesalainen. Samaan aikaan auditoriossa oli Suomen Sukuhistoriallisen Seuran (SSHY) jäsentapaaminen, jossa varapuheenjohtaja Simo Lindberg ja toiminnanjohtaja Kari-Matti Piilahti kertoivat yhdistyksen viimeaikaisista tapahtumista ja tulevasta toiminnasta. Juhlasalissa oli seuraavaksi luento Suomen itsenäisyysajan varuskunnista sekä autonomian ja itsenäisyysajan asukkaista. Luennoitsijana oli sotatieteen tohtori, sotahistorioitsija Ove Enqvist.

Iltapäivällä sugalleriassa oli Sukuseurojen Keskusliiton järjestämä keskustelutunti ajan-kohtaisista aiheista. Alustajana ja keskustelun

vetäjänä oli kanslianeuvos Kari T. Ahonen. Sukujulkaisujen tietosuojasta ja vastuusta valotti ja keskustelua veti Sukuseurojen Keskusliiton puheenjohtaja Teuvo Parviainen ja varapuheenjohtaja Kaisa Leena Välipirtti.

Seuraavan luennon piti dosentti, toiminnanjohtaja Kari-Matti Piilahti. Hän kertoi millaisia kirkon asiakirjojen sarjoja voi löytyä kirkonarkistoista. Luennessa tuotiin erityisesti esiin kirkonarkistoista digitoituja vähemmän käytettyjä kokonaisuuksia. Päivän luontosarjan päätti Heimo Lindgren Family Search:sta. Auditoriossa kuultiin vielä informaattikko Maija Parvialan tietoisku: *Kuinka aloitat perinteisen sukututkimuksen.*

Sunnuntaina 8.10. näyttelyosasto avautui kello 10.00 ja päivän aloitti juhlasalissa SSHY:n toiminnanjohtajan dosentti Kari-Matti Piilahden luento: *Kustaa Vaasan aikakauden hallinnon järjestäytyminen ja sen aikakauden voudintilit sukututkijan aarreaittana* sekä auditoriossa faktori Seppo Malisen tietoisku sukukirjasta ja sen teknisestä toteutumisesta. Seuraavana Juhlasalissa kuultiin Family Search -ohjelmasta sukututkijana työkaluna, minkä jälkeen Vantaa-Seuran toiminnanjohtaja FM Riina Koivisto luennoi historiallisesta Helsingin pitäjästä. Samaan aikaan auditoriossa oli Maija Parvialan pitämä tietoisku: *Kuinka aloitat perinteisen sukututkimuksen.*

Sunnuntai-päivän ja koko tapahtuman luontosarjan päätti juhlasalissa Ahti Kurrin ja Erkki Kiurun luento geneettisen sukututkimuksen perusteista lyhyellä oppimäärällä. Luento antoi tietoa DNA:ta tuntemattomille ja aloittelijoille.

Tapahtuma päättyi kello 16.00.

Leo Laakko

Sukuneuvoston kokoukset

Sukuneuvoston Teams-kokous

Sukuneuvosto kokoontui nettikokoukseen 20.6.2023 klo 18.30. Paikalla oli seitsemän jäsentä, puheenjohtaja Heikki Laukkanen, varapuheenjohtaja Antti Laukkanen, jäsenet Leo Laakko, Kirsti Laukkanen, Pia Laukkanen ja Risto Laukkanen sekä myöhemmin ilmoittautunut Sirkka-Maaret Pumpanen. Sirkka-Maaretin puolesta Leo Laakko toimi sihteerinä ja laati pöytäkirjan. Jäseniä Laukkasten Sukuseuralla oli kokoukseen mennessä 646. Koska kirjoitoimikunnan kokous pidettiin tämän kokouksen jälkeen, ei kirjoitoimikunnan raporttia ollut saatavilla. Sukuneuvoston varapuheenjohtaja kertoi tähän mennessä saapuneista DNA-testien tuloksista. Leo Laakko kertoi kevään lehden 1/2023 palautteesta, joka oli pelkästään positiivisia. Kirjoitukset olivat monipuolisia, joskin muutamat koettiin hiukan pitkiä. Laukkasten Facebook-ryhmässä oli 20. kesäkuuta mennessä 512 jäsentä. Määrä on lisääntynyt vuoden 2021 Tallukan sukukokouksesta yli 100 jäsenellä. Viikkaan keskustelun aikana todettiin, että Laukkasten Facebook-ryhmään on hyvä lisätä useammin kirjoituksia ja valokuvia. Kokous päätti myös, että sukuseura osallistuu sukututkimusseurojen tilaisuuksiin, tuo esille ja jakaa tietoa Laukkasista ja Laukkasten Sukuseurasta sekä myy seuran tuotteita.

Leo Laakko

Sukuneuvoston kokous Heinolassa

Sukuneuvosto kokoontui 16.9. Heinolassa. Paikalla oli seitsemän hallituksen jäsentä ja yksi etäyhteydellä.

Kokouksessa käytiin läpi sukuseuran taloustilanne ja toiminnantarkastajan lausunto vuodelta 2022. Todettiin, että jäseniä yhdistyksessä on tällä hetkellä 646 jäsentä. Jäsenrekisterin hoitaja Pekka Laukkanen toivoi jäsenten ilmoittavan aktiivisesti osoitteenmuutoksensa. Antti Laukkanen raportoi tämän hetken DNA-projektin tilanteesta, joka on edistynyt hyvin menneen vuoden aikana. Kirjoitoimikunta ilmoitti, ettei työn alla oleva uusi sukuseuran kirja ehdi valitettavasti valmistua ensi kesän sukukokoukseen mennessä. Ensi kesän sukukokous pidetään 6.7.2024 Metsämuseo Lustossa Punkaharjulla. Ohjelmaa suunniteltiin ja käytiin läpi käytännön asioita. Majoituksen hoitaa jokainen sukukokoukseen osallistuja itse. Yöymispaikat kannattaa varata ensi tilassa, koska Savonlinnan oopperajuhlat osuvat samaan ajankohtaan. Lähimmät majoituspaikat ovat Kruunupuisto ja Lomakylä Punkaharju Resort, mutta lähistöltä löytyy muita majoituspaikkoja. Seuraa sukuseuran nettisivuille tulevaa infoa sukukokouksesta!

Sirkka-Maaret Pumpanen

Sukuneuvosto
koolla
Heinolassa

Virtahepo Laukkasten perheen olohuoneessa – ja vähän muuallakin

Toiveita ja pettymyksiä

Istun isäni Pekka Laukkasen kanssa Helsingissä Töölöntorin ravintolassa Tintintango. On 80-luvun puoliväli. Isäni on tullut työmatkallaan tapaamaan minua, olenhan muuttanut kotoa pois muutama vuosi sitten. Olen varannut pöydän mielestäni mukavasta, viihtyisästä ravintolasta ajatuksena istua rauhassa isän kanssa pitkästä aikaa. Olisi mukava nauttia hyvästä ruoasta ja olla niin kuin aikuiset, jutella kaikenlaista. Tapaamme ravintolan ulko-ovella ja meidät ohjataan pöytään. Saman tien istuuduttuaan isä huikkaa tarjoilijalle ”kaksi tuplaviskiä kiitos!”. Minua alkaa hävettää. ”Ei kai sun heti tarvitse useampaa tilata kerralla” sanon isälle. Tajuan, että oli virhearvio, tai ainakin turhaa, valita paikka ruokalistan laadun perusteella. Isälleni tärkeintä on se, että viinatarjoilu pelaa joutuisaan. Viiniä hän ei niinkään juo, edes ruoan kanssa. Oletan tämän johtuvan siitä, että viini ei päihdytä niin nopeasti kuin väkevämmät. Käymme ensimmäisen tunnin aikana kohtuullisen mukavaa keskustelua kuulumisista, isä on kaikesta huolimatta kiinnostunut kuulemaan elämästäni Helsingissä. Kyselen myös hänen elämästään uuden vaimonsa kanssa. Kaikki kuulostaa olevan suhteellisen hyvin, mitä ihmettelen. Jaksako uusi vaimo isän juomista, vai eikö asiaa koko totuus ole vielä paljastunut hänelle?

Illan päätteeksi muistan olleeni ahdistunut, hämmentynyt ja surullinen. Muistan ajatelleeni, että isäni ei sittenkään arvostanut minua tai halunnut olla seurassani. Jälkikäteen ajatellen en vielä tuona iltana ymmärtänyt, millainen sairaus alkoholismi on. Kun juomaan ryhdytään, tarkoitus on ensisijaisesti humaltua, ei niinkään nauttia hyvästä seurasta ja juoda kohtuudella.

Seurauksilla ei myöskään ole väliä, kun kyse on päihderiippuvuudesta.

Isätön poika oppii tukahduttamaan surunsa

Kirjoitin aiemmassa Laukkaset-lehden numerossa isäni taustasta. Hänen isänsä kuoli kun hän oli 6-vuotias, eikä siihen aikaan oikein osattu surra. Piti vain pärjätä. Perheessä oli jo aiemmin kuollut yksi tytär, isän sisko. Jäljelle jäivät surun murtama isoäitini Martta Laukkanen ja isä. Isästä ja Martta-mummosta tuli tiivis kaksikko, suru tukahdutettiin ja elämää jatkettiin. Iso läheisen menetyks herättää usein myös vihaa, eikä sitäkään luonnollisesti osattu käsitellä. Mummo takertui ainoaan poikaansa ja poika juoksi tunteita karkuun muun muassa aloittamalla päihteiden käytön hyvin nuorena, alle rippikouluikässä. Piti leikkiä isoa miestä jo keskenkasvuikäisenä, kun isä ei ollut näyttämässä mallia, miten kodin ulkopuolella eletään ihmisiksi.

Alkoholismin sävyttämää perhe-elämää

Isäni alkoholismi oli vahvasti läsnä perheessämme. Hän hoiti työnsä aina hyvin, eteni urallaan Posti- ja telelaitoksen virkamiehenä ja nautti työssään suurta arvostusta. Tuohon aikaan, 60- ja 70-luvuilla, työpaikkajuopottelu oli yleistä, eikä asialle oikein tehty mitään muuta kuin katsottiin läpi sormien. Olen monesti ajatellut, kuinka valtavaa resurssien väärinkäyttöä ja epäeettistä touhua tuo on ollut, sekä yöntekijän että työnantajan näkökulmasta.

Äiti oli omasta lapsuusympäristöstään oppinut

Pekka Laukkanen ja Saara os. Häkkinen, Pieksämäellä vastarakastuneina vuonna 1958

työteliään, pärjäävän ja uhrautuvan naisen mallin, mikä sopi täydellisesti isäni riippuvuus-sairauteen. Hän huolehti meistä lapsista niillä resursseillaan, jotka olivat käytössä, lähtökohtaisesti kyllä ihan hyvin. Meitä varsinaisia lapsia oli neljä, isä siinä viidentenä huollettavana. Ulkopuoliset tuskin huomasivat, paitsi muutamat sukulaiset ja jotkut naapurit, millaista elämämme välillä oli. Kulissit olivat siis hyvin kunnossa. Sisällä perheessämme kuitenkin oli jatkuvaa pelkoa siitä, tuleeko isä töistä kotiin ja jos tulee, millaisessa kunnossa. Olisiko hän ilkeä äidille ja hermostunut lapsille, menisikö hän illaksi autotalliin ”korjaamaan autoa” naapurin miehen kanssa, ja tulisi vielä enemmän humalassa kotiin? Riitelisivätkö vanhemmat yöllä niin että heräisin siihen? Opin olemaan hyvin varuillani kotona, ilmapiiri oli välillä ahdistava ja tunsin sekä pikkusiskojeni että

äidin pelon sisälläni. Aikuisena olen varsinainen ilmapiirin tunnustelemisen mestari, onneksi tässä vaiheessa jo päässyt irti hankalimmista selviytymisstrategioistani.

Pohjakosketus – sairaudentunto löytyy ja kaikki muuttuu

Vanhempani erosivat kun olin 20-vuotias ja juuri muuttanut pois kotoa. Isäni juominen oli mennyt pahempaan suuntaan, ja kuvioissa oli jo toinen nainen.

Isälleni avioero kaikesta huolimatta oli iso epäonnistuminen. Hänen sairautensa oli murtanut hänen arvomaailmansa, ja hän eli pitkän aikaa vahvassa ristiriidassa sen kanssa, mitä oli saanut aikaan. Erityisesti perheen menettäminen oli hänelle iso ja raskas asia.

Kuitenkin, kaikkien hämmästykseksi, tapahtui jotakin, mitä tuskin kukaan meistä olisi uskonut. Eräänä iltana isäni oli katsonut TV:stä A-Studiota, jossa Ritva Oksanen oli kertonut avoimesti alkoholismistaan. Isäni oli todennut vaimolleen Piale, että ”jos tuo kehtaa julkisesti puhua juomisestaan, mitä minä sitten häpeän.” Hän tarttui puhelimeen saman tien, soitti paikallisen A-Klinikan päivystykseen ja kysyi, miten hän saisi apua. Seuraavana päivänä hän meni AA-kokoukseen, ja juominen loppui siihen. Hän oli raitistuessaan 50-vuotias. Sain viidentoista vuoden ajan pitää raittiin isän,

mikä on eittämättä yksi elämäni tärkeimmistä asioista. Isäni oli sivistynyt, viisas ja laaja-alainen, ja vielä todella hyvä keskustelija. Näistä hänen piirteistään sain nauttia hänen raitistutuaan. Ehdimme onneksemme käymään monia syviä ja merkityksellisiä keskusteluja elämästä ja ihmisyydestä ennen hänen kuolemaansa. Virtahevon poistuminen perheemme keskiöstä

oli huojentavaa kaikille, siitä huolimatta että olimme jo aikuisia. Isä kuoli 65-vuotiaana vuonna 2004. Olen monta kertaa kaivannut isää elämäni eri käänteissä. Tiedän, että raitistuneena hän olisi ollut minulle arvokas tuki ja kuuntelija vielä pitkään, onneksi kuitenkin edes viimeiset 15 vuottaan.

Kirjoittaja Ada Rossi, Pekka Laukkasen tytär

Alkoholismi sairautena (Duodecim terveyskirjasto):

- Pakonomainen, jatkuva alkoholinkäyttö on vakava sairaus tila
- Taustalla on mielelle sietämätön avuttomuuden tunne, joka liittyy henkilön taustaan ja elämäntilanteeseen
- Biologisella tasolla taustalla on päihteiden jatkuvan käytön ja pitkäaikaisen stressin aiheuttama keskushermoston toiminnan muutos
- Raitistuminen edellyttää, että henkilö luopuu päihteen käytöstä keinona vapautua mielelle sietämättömistä tunnetiloista.
- Perinnölliset tekijät tärkeässä roolissa erityisesti nuorena alkaneessa alkoholismissa
- Päihderiippuvuus sairastuttaa myös läheiset, jotka tarvitsevat apua siinä missä henkilö itse. Vain tällä tavoin perhedynamiikka voi tervehtyä ja jokainen perheenjäsen löytää omat rajansa.

Alkoholiriippuvuuden arviointi, neljä kysymystä:

- Oletko yrittänyt vähentää alkoholin käyttöä ja epäonnistunut siinä?
- Onko läheisesti ilmaissut huolensa tai ärtymyksensä alkoholin käytöstäsi?
- Käytätkö alkoholia keinona lievittää krapulaa?
- Tunnetko syällisyyttä alkoholin käytöstä?

SUKUSEURAN MYYTÄVÄT TUOTTEET

ISÄNNÄNVIIRI

Kaksi pituutta
3 m tai 4 m

60.00€

KAUPPAKASSI

3.50€

SEINÄVAAKUNA

14x21 cm

25.00€

RINTAMERKKI

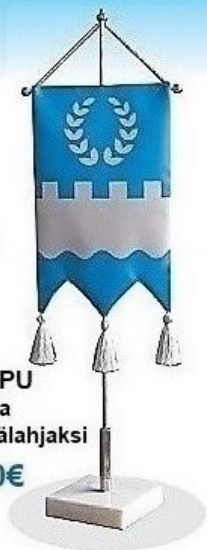
(pinssi)

5.00€

PÖYTÄLIPPU

tuliaiseksi ja
merkkipäivälahjaksi

30.00€

160-SIVUINEN KEITTOKIRJA

30.00€

TEE TILAUS:

Kirsti Laukkanen

044 979 2653

kirsti.laukkanen53@gmail.com

Maksa tilille no FI68 2212 1800 0665 48

laita viestikenttään oma nimi, puhelinnumero ja ostamasi tuote.
Hintoihin lisätään pakkaus- ja postituskulut.

Kinttaan Laukkasten sukutapaamiset

Kinttaan Laukkaset ovat kokoontuneet useita kertoja sukutapaamiseen. Sukuhaarasta Aleksander Wilhelm Laukkasen jälkipolvi kokoontui ensimmäisen kerran 4.–5. elokuuta 2001 perheeseen Kiuruveden Nälännönkylässä serkkuni luokse Huttulaan. Osallistujia tuona aurinkoisena viikonloppuna oli nelisenkymmentä. Seuraavaksi kokoonnuimme samoissa merkeissä vuonna 2002 heinäkuun lopulla. Tuolloin paikkana oli Reijo 'Relle' Laukkasen kesämökki Hirvensalmen Puulavedellä, Malvaniemessä. Tälläkin kertaa Kinttaan Laukkasia oli koolla nelisenkymmentä.

Vuonna 2003 pidettiin Laukkasten Sukuseura ry:n sukokokous Helsingissä, eikä silloin sukuhaarojen tapaamisia juuri järjestetty. Vuonna 2004 ei erillistä sukutapaamista järjestetty, vaan sukuhaarasta noin 10 henkeä oli mukana Pielaveden Laukkasten tapaamisessa Pielaveden Laukkalassa Nuorisoseuran talolla heinäkuun alussa.

Kolmen vuoden tauon jälkeen, vuonna 2008 kokoontuivat jälleen serkut perheeseen heinäkuun puolivälissä, aurinkoisena viikonloppuna, Lopen Pilpalaan, Sakarajärven rannalla Laukkasten Sukuseura ry:n neuvoston jäsenen "Relle" Laukkasen kotiin. Paikalla oli noin kaksikymmentä iloista Laukkasta.

Seuraava tapaaminen pidettiin vasta vuonna 2013, paikkana jälleen Rellen koti. Tällä kertaa läsnä oli noin 30 henkeä.

Vuonna 2014 kokoonnuimme kotonani Orimattilassa kesäkuun viimeisenä viikonloppuna. Paikalle saapui parisenkymmentä Kinttaan Laukkasta.

Seuraava sukutapaaminen pidettiin 2.7.2016 Lahdessa Korpimaantiellä siskoni kotona. Osallistujia oli yli 40 henkeä. Tällä kertaa paikalla ei ollut pelkästään Aleksander Wilhelm

Lopen Pilpala

"Ville" Laukkasen jälkipolvea, vaan mukana oli myös hänen veljensä Niilon ja Jussin sekä heidän setänsä Henrikin jälkipolvea.

Seuraava sukutapaaminen pidettiin 1.7.2017 Lopen vanhassa pappilassa, ihanassa Willa Ellenissä, jonka serkkuni Ritva ja hänen miehensä olivat kunnostaneet. Paikalle saapui noin kolmekymmentä Kinttaan Laukkasta ympäri Suomen.

Kinttaan talo sijaitsee Kiuruveden Nälännönkylässä Makkaraperällä ja Lahnamaan talo sijaitsee Kiuruvedellä Lahnasten kylässä Lahnajärven rannalla. Kaikkien Kinttaan Laukkasten juuret ovat joko Kinttaassa tai Lahnamaan talossa. Alkujaan myös Lahnamaan talossa asuneet ovat lähtöjuuriltaan Kinttaasta.

Pirttimäen koulu sijaitsee Nälännönkylän ja Lahnastenkylä välissä ja se on rakennettu 1929. Koulutyö loppui 1969 ja nyt koulua pitää yllä Lahnasten kylätoimikunta ja koulu on saanut nimen Lahnasten Mäkipirtti.

Lähes kaikki siihen aikaan kouluikässä olleet Laukkaset kävivät koulunsa Pirttimäen koululla. Niinpä koulu sopii mainiosti Kinttaan Laukkasten sukutapaamisen paikaksi.

Eino Leinin päivänä, 6.7.2019, Kinttaan Laukkaset kokoontuivat Lahnasten Mäkipirtille entiselle Pirttimäen koululle. Kinttaan Nilsin poikien Aleksanderin, Iisakin ja Henrikin jälkipolvet oli

Kiuruvesi Pirttimäen koulu

vat kokoontuneet yhteen ensimmäistä kertaa. Viikonlopun aikana Pirttimäen koululla kävi ennätyselliset sata henkeä. Osallistujat tulivat ympäri Suomea; kaukaisimmat olivat tulleet Ruotsista asti varta vasten tutustumaan sukulaisiinsa. Juhlaväki sai nauttia harvinaisesta instrumentista, kun serkkuni soitti haitaria ja häntä säesti hänen miehensä soittamalla pyykkilautaa. Paikalla olleet nuoremman polven Kinttaan Laukkaset ihmettelivät pyykkilautaa etenkin, kun kuulivat, että sillä oli entisaikaan pesty pyykkiä.

Sukujuhlaperinnettä jatkettiin, vaikka juhlat jouduttiin perumaan vuonna 2020. Seuraavana vuonna 2021 juhlat järjestettiin Asikkalassa Hotelli Tallukassa.

Kahden vuoden tauon jälkeen Kinttaan Laukkaset kokoontuivat 9.-10.7.2023 Pirttimäen koululle sukutapaamiseen. Tälläkin kertaa oli vieraita saapunut eri puolilta Suomea, ja jopa Ruotsista asti.

Lopella Willa-Ellenissä

Viimeisin Kinttaan Laukkasten sukutapaaminen pidettiin tänä kesänä 8.-9.7.2023. Runsaiden päällekkäistäpahtumien vuoksi paikalle saapui vain 25 Kinttaan Laukkasta. Mutta jälleen kerran oli luoja suosinut meitä ja järjestänyt aurinkoisen ja kauniin viikonlopun.

Pekka Laukkasen ja Maria Wäkiparran lasten tarinaa

Pekka Laukkanen syntyi 1800-luvun puoleessa välissä Hytinlahden Kuuselassa. Hän meni vihille Maria Wäkiparran kanssa ja heille siunaantui yhteensä 11 lasta, joista ei jäänyt eloon kuin kuusi: Juho, Erik, Matti, Armas, Helmi ja Hilja. Hilja ei muista isäänsä, koska hän oli vuoden vanha Pekan kuollessa kurkkusyöpään. Pekka kuoltua Kuusela myytiin kaukolalaiselle Karttuselle muutaman vuoden sisällä.

Juho oli ostanut Piiskonmäen talon, jonne äiti-Maria sai muuttaa nuorempien sisarusten kanssa. Kaikki muuttivat pikkuhiljaa sieltä pois. Erik meni Riitan kanssa vihille ja muutti naapurikylään Siirlahteen. Myöhemmin Erik lähti Kanadaan ja kuoli sinne jo vuonna 1945 toimittuaan maanviljelijänä. Armas muutti Muolaaseen kauppiaaksi Juhon omistamaan Lehtokylän kauppaan. Helmi pääsi ripille 1914 ja meni sen jälkeen Kaukolaan Lahdelmalle piikomaan. Sitten hän meni Konnitsan maamieskouluun. Oli tammikuu 1919 kun Helmi sai kirjeen, jossa luki: "Äitisi on kuollut, hautajaiset ovat" ja päivämäärä. Lähetäjinä olivat Juho ja Maria. Samana vuonna kerrotaan Hiljan tuoneen Juholle ja Armakselle näytille vävykokelaan. Kerrotaan myös, että hänen päästyään ovesta sisään oli kirves lentänyt oven kamanaan, eli hän ei tainnut olla suosittu, mutta häät pidettiin silti vuoden lopussa. Hiljan sulhanen oli Sulo, viipurilainen konstaapeli, ja siitäkö Armas aina muisti nähdessään muistuttaa Suloa: "Et sinä oo mikään konstaapeli vaan pahanen passipolliisi".

Matti osti tilan, josta tuli Marttilan mallitila. Hän kasvatti kaikkea mikä oli uutta siihen aikaan ja hänellä oli eläimiä. Armas oli Lehtokylän kaupassa Tyynen kanssa ja hänellä oli myös kesä-

apulaisena Hiljan ja Sulon poika Reino. Hän kertoi, että kun hän kävi Juhon luona, siellä oli niin korkea peili eteisessä, että kun sitä katsoi ylös asti, oli niskat nyrjähtää. Korkea on ollut. Ja Reino oli myös sitä mieltä, ettei Tyyne oikein välittänyt lapsista, joka ilmeisesti johtui siitä, kun he itse olivat menettäneet lapsensa.

Tästä ladosta on 1800-luvun lopulla otettu pettua ja se näkyy selvästi hirsistä. Lato on rakennettu 1864, eli juuri nälkävuosien aikaan.

1800-luvun loppu oli juuri pahin aika, jolloin viljat paleltuivat ja ruuasta tuli pula. Kun nälkävuodet olivat pitäneet perheitä kurissaan, ja vielä 1866 kesä oli sateinen ja pilasi monin paikoin sadon, juurekset ja perunat mätänivät. Myös seuraavana vuotena oli kylmä kevät ja jäät ovat lähteneet monin paikoin vasta kesäkuussa. Viljat saatiin maahan vasta myöhällä ja satoa niistä ei oikeastaan saatu. Ihmiset näkivät nälkää ja lähtivät liikkeelle, jotta saisivat ruokaa edes jostain. Pettua lisättiin leipään, kun ei ollut viljaa, jonka olisi pitänyt riittää koko vuodeksi. Ihmisiä kuoli paljon nälkään ja kulkutauteihin.

*Kirj. Jaana Väisänen
Kuvat Jaana Väisänen*

Kinttaan Laukkasten kymmenes sukutapaaminen

Kinttaan Laukkaset kokoontuivat jälleen kerran sukutapaamiseen 7.8.2023 Lahnasten Mäkipirtille, entiselle Pirttimäen koululle. Päivä oli kaunis ja aurinkoinen. Tämä oli jo kymmenes kerta kun tämä joukko kokoontui tapaamaan sukulaisiaan. Tällä kertaa paikalla oli 25 Kinttaan Laukkasten sukuun kuuluvaa henkilöä. Lahnasten Mäkipirtti oli valmis ottamaan vieraat vastaan ja juhlasali oli jo edellisenä iltana laitettu juhlaan.

Sukujuhlat aloitettiin perinteiseen tapaan nostamalla Laukkasten Sukuseura ry:n sukuviiri lipputankoon. Viirin nostivat sukuseuran kunniajäsenet Matti Laukkanen ja Leo Laakko.

Jälleen kerran juhlavieraiden vastaanottopiste kirjasi vieraat saapuneiksi ja sukujuhla oli valmis aloitettavaksi.

Olin pyytänyt lapsuusystäväni ja koulukaverini Keijon soittamaan juhlaan. Hän tulikin ja toi yllätykseksemme mukanaan kaksi soittajakaveriaan, Taunon ja Niilon. Niinpä musiikista vastasi kokonainen trio. Keijo ja Niilo soittivat haitaria, Tauno soitti kitaraa ja lauloi. Tämä yllätys todisti, että vanhoihin kavereihin kannattaa pitää yhteyttä vielä vuosienkin jälkeen, vaikka asutaankin eri paikkakunnilla. Ohjelman juontamisen hoidimme vanhalla rutiinilla Eeron kanssa. Kiuruvedeltä kotoisin oleva emäntä Kauhasen Raisa hoiti ruokatarjoilun. Hän tuli jo aamuvorheen valmistamaan lounaaksi maittavan lihakeiton ja jälkiruoan.

Pidimme myös taas kerran tietokilpailun, johon olin laatinut kysymykset savolaisella kieroudella.

Viisi parasta, Seppo, Terttu, Sointu, Eila ja Eero palkittiin teoksilla ”Vesireittejä vastavirtaan”, ”Paluu Lahnajoen koululle” ja ”Kylmänkorven kyntäjät”, allekirjoittaneen puuveistoksella ”Huuhkaja” ja Luomuska-loimulaudalla. Marja luki Kiuruvesi-lehdessä 1914 julkaistun uutisen höyrymeijerin, myllyn ja sahan puuhaamisesta Näälännönkylään. Uutisessa kirjoittaja kritisoi Kiuruveden kunnan toimintaa Näälännönkylän höyrylaitosasiassa ja oli tyytymätön kyläläisiin,

Sukuviiri nostetaan salkoon

Lahnasten Mäkipirtti

koska he eivät päässeet asiassa yksimielisyyteen.

Kunniajäsen ja Laukkasten Sukuseura ry:n perustaja, ”Kuhmon Matti”, Matti Laukkanen, kertoi Laukkasten Sukuseuran perustamisprosessista ja ensimmäisestä Laukkasten sukukokouksesta Helsingin palokunnan talolla 13.8.1988.

Allekirjoittanut piti esitelmän siitä, miten ”Vesireittejä vastavirtaan” -teoksessa kerrotaan Kinttaan Laukkasten lähtöjuurista 1500-luvun Mikkelin Ylivedenkylässä ja kuinka Kinttaan

Juhlaväki on valmis aloittamaan juhlan

Lauloimme myös yhteislauluja orkesterin säestämänä ja kitaristi Taunon johdolla.

Kinttaan sisarukset.

Juhlaorkesteri Tauno, Keijo ja Niilo

Laukkasten alkujuuret ovat olleet kyseisessä kylässä Pulkkisia. Kirjassa kerrotaan myös siitä, miten kuinka Kinttaan Laukkasten sukunimi on muodostunut. Kävin läpi myös tarinaa siitä, miten sukumme esi-isät olivat päätyneet Kiuruvedelle ja Kinttaaseen sekä Lahnamaahan.

Juhlan lopuksi järjestettiin arpajaiset. Arpajaiset oli järjestetty niin etten minä voinut savolaisella kieroudellani vaikuttaa tulokseen, joten jäin tälläkin kertaa ilman palkintoa. Voittajat olivat Marja-Leena, Pirkko ja Eila. Lopuksi keskustelimme muun muassa Kinttaasta, Lahnamaasta, Laukkasista ja monenlaisista yleisistä asioista. Vanhemmat ihmiset muistelivat entisiä aikoja ja me ”nuoret” kuuntelimme innokkaina.

Kinttaan Niilon lapset Pentti, Hilja, Toini, Eila ja Rauni asettuivat yhteiskuvaan. Ikää näillä sisaruksilla on yhteensä 408 vuotta. Lopuksi otimme vielä yhteiskuvan kaikista vielä juhlan lopussa paikalla olleista.

Kiuruveden Nälännöllä.

”Täällä Nälännöllä mennä törötetään yhä eteenpäin. Täällä puuhataan höyrymeijeriä, myllyä ja sahaa yhteen, vaan ei siitä ole vielä tullut mitään kun ei ole sopiwata paikkaa tälle laitokselle ja kun hommista ei ole yksimielisyyttä.

Nuoret pojat ja työt owat toimeenpanneet useana sunnuntai-iltana, vieläpä arki-iltoina nurkatanssit ja ne hommat näyttävät menestyvän hyvin Nälännöllä, sillä niistä on yksimielisyyttä. Kiuruveden kunta näyttää unohtaneen Nälännön siinä suhteessa että ei walitse meidän kylästämmä yhtään miestä mihinkään toimikuntaan. Tästä olen kuullut walituksia että kun

ei ole yhtään miestä meidän kylästäme taaskaan walittu, niin saavat tehdä mitä haluavat. Olisihan Nälännöllä miehiä että ei tarwitse aina samoja miehiä yksistä kylistä olla, sillä ne eiwät warmakaan tiedä Nälännön asioita. On täältä kuitenkin yksi mies walittu waltuuskuntaan.

Ikäwä oli kun Näläntö heitettiin kinkereiltä. Edeltäpäin oli kuulutettu helmikuun 19 päiväksi lukukinkerit pidettäväksi Nälännön kylän Kintasahossa. Tuota päivää odotettiin ja oliin hyvillään. Oli pa neljä hevostakin walmiina hakemaan pappia. Mutta 18 päivän aamuna warhain tuotiin sana, että ei saa tulla hakemaan pappia, sillä ei ole kinkerä kun waarallinen lawantauti ja tulirokko Kintaassa. Asia oli kuitenkin niin, että kolmessa lapsessa ja kahdessa aikaihmisessä oli yskää ja pääntwistystä, mutta olivat jo kinkeripäiwänä terveitä, niin että kinkerit olisi woinut pitää. Ja kuuluu edellisessä kinkeripaikassa eli Rannissa sairastaneen lapsia ja kuitenkin oli siellä kinkerit. Kun joutui iltakirjoitusten aika niin ihmiset ihmettelivät, kun ei näkynyt papin hakijoiden rekiä kartanolla ja vielä ihmeempi oli kun ei näkynyt huoneessa minkään näköistä pappia. Kun papit olivat sanoneet, että käydään pappilassa kirjautumassa, niin eiwät kaikki siitä pitäneet. Kintaalaisista oli wähän paha kun laittoivat kinkerit, eikä papit tulleet, waan hykkäsiwät näläntöläiset”.

Kyläläinen.

Leo Laakko

Juhlavieraat yhteiskuvassa.

Kiuruweden Nälännöllä.

Tällä Nälännöllä mennä tördetään yhä eteenpäin. Tällä puuhataan höyrymeijeriä, myllyä ja sahaa yhteen, waan ei siitä ole vielä tullut mitään kun ei ole sopiwata paikkaa tällaiselle laitokselle ja kun hommissa ei ole ymmielisyyttä. — Nuoret pojat ja tytöt omat toimeenpannettuja ja työt omat toimeenpannettuja sunnuntai-iltana, wieläpä arki-iltoina nurkkatanssit ja ne hommat nähtywät menehtywän hywin Nälännöllä, sillä niissä on ymmielisyyttä. — Kiuruweden kunta nähty unohtaneen Nälännön kiinä juhteessa, että ei woltise meidän kylästäme yhtiään miestä mihiinkään toimittamaan. Tästä olen kuullut walittua, että kun ei ole yhtiään miestä meidän kylästäme taasstaan walittu, niin saawat tehdä miten haluamat. Olisihan Nälännöllä miehiä, että ei tarwitsejisi aina samoja miehiä yksistä kylistä olla, sillä ne eiwät warmakaan tiedä Nälännön aloita. On täältä kuitenkin yksi mies walittu waltuuskuntaan.

Tämä oli kun Näläntö jo heitettiin kinkereiltä. Edeltäpäin oli kuulutettu helmikuun 19 päiväksi lukukinkerit pidettäväksi Nälännön kylän Kintasahossa. Tuona päivänä odotettiin ja oliin hyvillään. Oli pa neljä hevostakin walmiina hakemaan pappia. Mutta 18 päivän aamuna warhain tuotiin sana, että ei saa tulla hakemaan pappia, sillä ei ole kinkerä, kun on waarallinen lawantauti ja tulirokko Kintaassa. Asia oli kuitenkin niin, että kolmessa lapsessa ja kahdessa aika ihmisesä oli yskää ja pääntwistystä, mutta olivat jo kinkeripäiwänä terveitä, niin että kinkerit olisi woinut pitää. Ja kuuluu edellisessä kinkeripaikassa eli Rannissa sairastaneen lapsia ja kuitenkin oli siellä kinkerit. Kun joutui iltakirjoitusten aika, niin ihmiset ihmettelivät, kun ei näkynyt papin hakijoiden rekiä kartanolla ja vielä ihmeempi oli kun ei näkynyt huoneessa minkään näköistä pappia. Kun papit olivat sanoneet, että käydään pappilassa kirjautumassa, niin eiwät kaikki siitä pitäneet. Kintaalaisista oli wähän paha kun laittoivat kinkerit, eikä papit tulleetkaan, waan hykkäsiwät näläntöläiset.

Kyläläinen.

Norjan harmaa mamman kanssa maailmalla

Tänään mamma kaivoi läppäriänsä pöydälle ja ilmoitti, että nyt me teemme muisteluksen yhteisistä vuosistamme. Katselin pää kallelaan, että mitähän tuo nyt oikein aikoo tehdä. No, minäpä Mosku kertoilen, tästähän se pian selviää.

Se oli kevättä eräs aurinkoinen päivä, kun tuo nainen ilmestyi autonsa kanssa entisen kotini pihamaalle ja alkoi juttelemaan entisen isäntäni kanssa. Olin silloin lähes kolmevuotias ja asunut koko ikäni pihalla olevassa koira-aitauksessa lajitoverideni kanssa. Meitä oli monta, harmaita norjanhivikoiria, narttuja ja uroksia. Minä, Mosku, olin ilmeisesti silloin ylimääräinen metsästyskoirien joukossa. Isäntä oli sitä mieltä, että en ole tarpeeksi tehokas ja päätti etsiä minulle uuden kodin.

Ja sitten tuli tuo nainen. Hän tuli rapsuttelemaan ja taputtelemaan minua ystävällisesti, ja heiluttelin iloisena häntääni. Olihan se mukavaa, kun jollakin on aikaa minun kanssani höpötellä. Aikansa siinä juttelivat, menivät sisään jotain paperijuttuja tekemään. Minähän en ollenkaan käsittänyt, mistä oli kyse. Tulivat sitten aikanaan ulos, ilmeisesti olivat kahvitelleetkin, tuoksui ainakin siltä. Isäntä otti minut ulos aitauksesta, oli siinä moni veljistänikin tulossa samalla oven avauksella, mutta vain minä pääsin pois. Pantiin panta kaulaan, se tuntui hieman oudolta. Pannan jatkoksi kytkettiin vielä talutushihna ja sitten minua vietiin. Kaikki talon asukkaat tulivat pajaillemaan ja taputtelemaan, käskivät tulla ohi mennessä käymään. Sitten minut pantiin autoon. Koira-tarhassa alkoi kamala haukunta, kaverit olivat ihmeissään, että mihin minä nyt olin menossa. Isäntä totesi vielä läksiäisiksi, että onhan se hyvä, kun Mosku pääsee pohjoiseen. Siihen päätti oleskeluni Yli-Iissä.

Lähdimme kohti pohjoista. Yli-Iissä olivat jo lumet lähes sulaneet, mutta perillä pitkän matkan jälkeen totesin, että lunta oli niin kamalasti, etten nähnyt penkkojen yli mitään. Olimme tulleet Karigasniemelle, Pohjois-Suomeen. Ensimmäisenä piti ensin pihalla ruikkia hajumerkit joka paikkaan. Sisälle taloon mentäessä sain ruokaa ja vettä. Matka väsyttikin jo kovasti. Sen verran olin ihmeissäni, että sisälläkin piti vielä jalkaa nostaa muorin kukkaruukun kupeessa ja siitäpä sainkin melkoiset torut. Älyisin heti, että tätä hommaa ei saa tehdä toiste. Luulin ensin, että kohta minut viedään pihalle pakkaseen johonkin aitaukseen yöksi, mutta muori laittoi minulle lattialle oman patjan, johon minun piti asetua nukkumaan. En muista, olisinko niin mukavasti aikaisemmin missään saanut nukkua. Olin hyvin tyytyväinen, tosin outo paikka hieman vierastutti ja samoin se uusi emäntä. Aamulla mamma ilmoitti lähtevänsä töihin ja vei minut pihalle sellaiseen juoksunaruun. Oli siinä vieressä ihan mukava koirankoppikin, jonne olisin mielelläni mennyt.

Karigasniemellä ollessani kävin töissä naapurimaan puolella eli Norjan Karasjoella, jonne oli matkaa parikymmentä kilometriä suuntaansa. Työskentelin terveyskeskuksen vuodeosaston osastonhoitajana. Osastolla oli noin 40 hoitajaa ja potilaita hoidettavana noin 25, joskus joku yliaikallakin. Omana vastualueenani oli ammatillinen vastuu potilaiden hoidosta ja talous- sekä henkilöstöasiat. Istuskelin toimistossani päivät pitkät, järjestelin henkilökuntaa sairastuneiden tilalle, tein työvuorolistoja, valtakunnallisia tilastoja, yhteydenpitoa kuntaan ja päättäjiin, omaisiin yms. Tekemistä riitti, joskus työpäivä vierähti 12-tuntiseksi, kun oli jotain kokouksia tai palaverreja. Suomalaisena jouduin jatkuvasti perehtymään Norjan lakeihin

ja asetuksiin. Kielenkin kanssa oli oppimista koko ajan. Työn teki todella haasteelliseksi myös se, että Karasjoen kunta on saamenkielinen ja asukkaita piti pystyä palvelemaan myös saameksi. Onneksi olin jo oppinut Suomen puolella Utsjoella terveydenhoitajana työskennellessäni myös saamen kieltä sen verran, että pystyin keskustelemaan tavallisimmat asiat tarvittaessa saameksi. Hoitokulttuuriin totuttelu vei oman aikansa, byrokraatia tuntui olevan enemmän kaikissa asioissa Suomeen verrattuna. Toisaalta palkkaus oli vähintään tuplasti parempi Suomeen verrattuna. Koska asuin Suomen puolella, asumiskustannukset ym. olivat pienemmät kuin Norjassa. Verottaja toki piti huolen, että sai omansa pois. Se olisi sitten jo ihan oma tarinansa. Suomen ja Norjan rajakuntien välillä oli jo silloin sopimus, että esim. karigasniemeläiset saattoivat käydä lääkärissä Norjassa 20 km päässä, ei tarvinnut ajaa 110 km Utsjoelle terveyskeskukseen tai lvaloon 160 km lääkärin vastaanotolle. Tarvittaessa helikopteri nouti äkillisesti sairastuneet ja vei hoitoon joko Norjaan tai Rovaniemelle. Taksit ja ambulanssit kuljettivat sairastuneita milloin mihinkin suuntaan. Ajomatkat olivat kuitenkin pitkiä.

Karasjoki oli asuinpaikkana oikein mukava. Luonto oli lähellä, talvi oli kunnon talvi pakkasineen ja revontulineen. Kaamosaika kesti noin 9 viikkoa ja silloin sai kuljeskella ulkona sellaisessa "sinisessä hämärässä". Pakkasta oli parhaimmillaan jopa -40 astetta. Aamuisin sai aina jännätä, lähteekö auto käyntiin. Lunta riitti, samoin lumitöitä. Moskun tulo antoi lisäpontta iltakävelyihin työpäivän jälkeen. Keväällä, kesällä ja syksyllä teimme lukemattomia retkiä tunturiin ja saimme ihastella luonnon värikkyyttä ja muutoksia. Moskun kanssa pääsimme

mukaan syksyllä paikalliseen hirvenmetsästyksenkin.

Imestyihän se mamma joka ilta takaisin kotiin, ja minäkin pääsin sisälle, sain ruokaa ja juomaa. Erityisen riemuissani olin, kun huomasin, että nyt mamma alkaa pukeutua ja touhuta ulos lähtöä. Siinä vaiheessa, kun hän otti talutushihnan käteensä, ei riemullani ollut rajoja. Ja sitten käveltiin. Talvella ei päästy metsään, kun lunta oli yli metri. Niinpä jolkuteltiin tien laitaa suuntaan ja toiseen. Lajitovereita tuntui olevan joka talossa, kaikenkarvaisia haukkuja. Nuuskimista riitti. Kesällä kuljettiin tunturissa pitkiä matkoja, mutta en saanut olla irti, koska niitä poroja oli kaikkialla. Mamma selitti, että jos lähden juoksuttamaan poroa, niin poromies voi muutta mutkitta ampua posauttaa minut hengiltä. Mutta syksy, se toi armahduksen. Silloin me lähdimme hirvimetsälle, ja minäkin sain juosta vapaana. Pantiin tutka kaulaan ja mamma vielä toivoi, että löytäisin hirvenkin jostain. Ja löysinhan minä. Sitä piti juoksuttaa pitkä päivä, ennen kuin mamma pääsi niin lähelle, että sai sen ammuttua. Olivat kyllä kaikki porukan jäsenet tosi tyytyväisiä, ja minä sain oikein makupalat palkkioksi päivän työstä. Illalla väsytti. Nukuin vielä seuraavankin päivän. Se vain oli eri homma saada ruho pois tunturista. Aika monen puron ja jängän yli piti mönkijällä vetää ennen kuin se oli tien laidassa. Mamma oli todella tyytyväinen ja ihmetteli vielä illallakin naapurille, että miksi se edellinen omistaja tykkäsi, ettei Mosku ollut tarpeeksi tehokas.

No, sitten syksyllä eräänä päivänä huomasin, että mamma alkoi pakkaamaan tavaroita. Ounastelin, että jotain on suunnitteilla. Eräänä päivänä tuli iso auto, ja kaikki tavarat kasattiin kyytiin ja minut pantiin mamman autoon. Läh-

dettiin ajelemaan, ja ajettiin kauan. Tulimme etelään. Kaikki tuntui oudolta, oli hirveän kuuma pohjoiseen verrattuna. Mamman kanssa asetuimme ensin asumaan sellaiseen punaiseen mummonmökkiin. Olimme siinä tovin, mutta pakkaamista riitti, ja arvasin jo, että kohta varmaan mennään taas johonkin suuntaan. Parikkalaan me sitten päädyimme. Asustelimme ensin rivitalossa ja mamma oli päivät töissä. Minä makoilin sisällä, kun pihaa ei oikein ollut suunniteltu minua varten. Sitten saimme omakotitalon vuokralle ja siellä minullakin oli iso pihamaa ja oma koppi, missä aika kului mukavasti mamman työpäivien ajan. Illat kuljettiin metsissä erilaisia polkuja seurailen. Lajitovereita oli paljon. Metsissä riitti nuuskimista ja tutkimista

Syksyllä pääsin taas mukaan hirvijahtiin, tällä kertaa Sulkavalla omilla nurkilla. Mamma seisoi passissa ja minä juoksin hirvien perässä toisen lajitoverin kanssa. Taas saimme saalista ja minuakin taputeltiin ja muistettiin namipaloilla. Tuli aika, jota kutsuttiin jouluksi. Mamma alkoi taas kerätä tavaroita. Nyt pakattiin vain kaikkein tärkeimmät asiat autoon ja lähdettiin kohti pohjoista heti vuodenvaihteen jälkeen. Matkalla poikkesimme entisessä kodissani tervehtimässä entistä isäntääni. Hän oli kovasti iloinen nähdessään minut. Piti siinä minunkin hyppiä ja pomppia, kun oli niin tuttu mies. Hän kysyi sitten, jäisinkö sinne häkkiin taas. Nyt minulle tuli kiire auton luo. En halunnut missään nimessä jäädä sinne. Onneksi mamma otti minut kyytiin ja jatkoimme matkaa.

Tulimme Hettaan ja asetuttiin rivitaloasujiksi. Lunta oli taas hirveästi ja pakkasta monen viikon ajan lähemmäs 30 astetta. Aika sukkelasti tehtiin kävelyreissut. Päivät nukuin sisällä, kun sitä pihaa ei oikein ollut. Mamma oli päivät

töissä. Oli aika pimeää, tuskin aurinkoa näkyi. Kevään koittaessa kasasimme taas tavarat autoon ja jatkoimme kohti pohjoista. Tulimme Utsjoelle, asetuimme pieneen taloon asumaan. Pihassa oli minulle oma juoksunaru. Siinä sain viettää päivisin aikaa, yöksi mamma laittoi minut sisään ja oli usein yöt jossain ”ajossa”. Tuntureita oli joka puolella, kesä suorastaan yllätti tulollaan. Linnut lauloivat yötä päivää, sitten tuli kamalasti hyttysiä. Mamma armahti minut ja päästi sisään, olisivat ne ötökät muuten syöneet minun perhekalleutenikin. Vapaapäivinä kuljettiin tunturissa, ja olisin voinut juosta siellä yötä päivää, niin ihanaa se oli. Mutta sitten tuli taas se päivä, kun pakattiin tavarat autoon ja suunnattiin kohti etelää. Olin jo niin tottunut matkustaja, ettei päivän ajomatka minua pahemmin rasittanut. Senkun nukuin vain ja illalla sitten olimmekin taas tutussa mökissä Sulkavalla. Loppukesä suorastaan sujahti ohi ja olikin taas hirvijah-tien aika. Sain taas juosta vapaana panta kaulassa, kun mamma seisoi passissa. Näin saimme porukalla hirvet kaadettua. Sitten tuli taas joulun, jonka vietimme samassa mökissä kuin edellisenkin joulun.

Joulun jälkeen suuntasimme taas kohti pohjoista. Tällä kertaa menimme tosi kauas. Utsjoen tunnistin, kun sinne saavuimme, mutta vielä senkin jälkeen meni monta tuntia ennen kuin olimme perillä Jäämeren rannalla. Olimme tulleet Lebesbyhyn. Mamma alkoi tehdä kolmivuorotyötä, joten ulkoilut rytmittyivät vapaa-ajan mukaan. Paikka oli pieni taajama vuoron rannalla, talot tiukasti vierekkäin ja kadun kulivat siksakkia ylös ja alas. Lunta oli hirveästi, kadut liukkaista. Lumiauroja ei näkynyt eikä kukaan isommin välittänyt edes tehdä lumitöitä. Mamma laittoi kenkien pohjiin sellaiset ”isbrod-

derit”, eli piikit, että pysyi edes jotenkuten pystyssä kun kävelimme. Joskus tuuli mereltä niin kamalasti, että se meinasi viedä minutkin mukanaan. Pimeää oli sielläkin, kunnes muutaman viikon kuluttua alkoi aurinko pilkistellä. Pakkasia ei pahemmin ollut, lämmin merivirta piti lämpötilan kohtuullisena. Hyvä minun oli sielläkin olla, nurkassa oma paikka nukkua, ruokakuppi ja vesikulho siellä missä pitikin.

Lumien ja jäiden sulettua pääsimme tunturiin kävelemään. Maisemat olivat todella huikeat ja lintuja oli joka puolella. Teimme retkiä välillä kauemmaskin ja joskus kävimme Suomen puolella Nuorgamissa ostoksilla. Silloin monesti vietimme muutaman päivän Nuorgamin Lomakylässä ja vain köllötelimme.

Kesä kääntyi syksyyn, mamma keräsi taas tavarat autoon ja lähdimme takaisin kohti Sul-kavaa. Siellä ehdimme olla vain muutaman päivän, kun taas eräänä aamuna mamma komensi minut kyytiin ja lähdettiin. Ihmettelin jälleen, että minne nyt oltiin menossa. Tällä kertaa mentiin Ahvenanmaalle. Viihdyin hyvin. Metsissä oli paljon kivoja pikku polkuja, joita voi kävellä läpi talven. Luntakaan ei ollut juuri yhtään, mutta myrskyt mereltä olivat hurjia. Välillä minua ihan pelotti, kun tuntui, että talosta lähtee katto tuulen mukana. Paikalliset sanoivat, että on ollut todella leuto talvi. Toki jos vertaa Lappiin, niin lämmintähän siellä oli. Tuntui kummalliselta, että jo maaliskuussa leskenlehdet ja lumikellot kukkivat ja pähkinäpensaissa oli jo isot urvut.

Metsissä hyppi valkohäntäisiä kauriita, niitä oli joka puolella. Lisäksi hirvet pyörivät talon nurkissa. Metsästys syksyllä oli todella erikoista. Ukot istuivat torneissa teiden laidoilla väijymässä. Koiria ei tarvittu siihen hommaan lainkaan. Kerran syksyllä pääsin jäljestämään,

Kumlinge

kun joku oli ampunut hirven haavakoksi. Silloin he soittivat mammalle ja kysyivät, voisinko tulla apuun etsimään. Kyllähän minä sen haavakon sitten löysin, ja voi sitä riemua, kun pääsin vähän sitä perskarvoista pölyttämään. Mamma sai ison lihaköntin siitä hyvästä ja sainhan minäkin oman osuuteni. Ihan mukava paikka oli se Kumlinge!

Sain osastonhoitajan viran Simpeleeltä, Ekso-testa. Ensi alkuun muutimme Parikkalaan ja pian Särkisalmelle. Eksoten toiminta oli sen verran erikoista, että aikani siellä oltuani totesin kaipaavani toisenlaista työyhteisöä. Suunnitimme takaisin Lappiin, tällä kertaa Enontekiön Hettaan, jossa tein terveydenhoitajan viransi-

jaisuutta muutaman kuukauden. Kun sijaisuus loppui, suunnistimme Moskun kanssa Utsjoelle, jossa tein muutaman kuukauden keikan taksikuskina. Taksinkuljettajanakin sain hoitaa sairaita, sillä kaikki tunsivat ja tiesivät osaamiseni, olinhan työskennellyt kunnassa aikaisemmin terveydenhoitajana. Utsjoelta sitten suunnistimme Sulkavalle, jossa minulla on punainen mummonmökki, jossa asuimme kesän. Siellä tein hoitajan keikkoja, muun muassa yhden kuukauden Suomenjoella terveyskeskuksen lääkärinvastaanotolla aluehoitajana. Sen jälkeen työskentelin sijaisena Suomen Terveystalossa Savonlinnassa työterveyshoitajana noin puoli vuotta. Sijaisuuden loputtua lähdimme

Moskun kanssa takaisin Norjaan, sillä kertaa ihan Jäämeren rantaan, Lebesbyn kuntaan, jossa tein sairaanhoitajan ja kättilön sijaisuutta noin 8 kk. Sitten sain Ahvenanmaalta terveydenhoitajan sijaisuuden Kumlingen kunnasta.

Silloinen työni vastasi terveydenhoitajan väestövastuista työtä Manner-Suomessa. Työkieli on ruotsi. Hoidin kaikkia, vauvasta vaariin. Saarella ei ole lääkäreitä eikä ambulanssia. Päivystävä terveydenhoitaja tulee apuun, kun on hätä. Terveydenhoitaja ompelee haavat, käy toteamassa kuolleet ja on tarvittaessa yhteydessä Maarianhaminassa olevaan päivystävään lääkäriin. Vastuu on siis aika suuri.

Kastelholma

Tarvittaessa soitetaan 112 ja tilataan helikopteri paikalle ensivasteryhmineen. Minulla oli työpari, jonka kanssa olimme vuoroviikoin töissä. Työaika jaksottui siten, että 8-16 arkisin on normaali toimisto-aika, ja klo 16-24 on päivystys. Viikonloppuisin päivystystä on 8-24. Muina aikoina ihmiset soittavat suoraan numeroon 112. Työviikon jälkeen meillä oli yhteinen toimistopäivä maanantaisin, jolloin pidettiin vahdinvaihto. Tämän jälkeen vapaavuorolla oleva piti kuusi päivää vapaana ja palasi seuravana maanantaina takaisin töihin. Nyt, kun olen työskennellyt hoitoalalla yli 35 vuotta ja eläkeikä on kohta käsillä, voin vain tyytyväisenä todeta, että aina on ollut töitä. Itse olen voinut valita, mitä haluan tehdä ja kuinka kauan. Ikärasismia en ole omalla

kohdallani koskaan kokenut ja olen kovasti nauttinut siitä, että olen voinut työskennellä Suomessa eri paikkakunnilla. Norjassa olen kiertänyt Finnmarkin kuntia niin paljon, että tunnen sielläkin olevani kuin kotonani. Vesi-saarella vietin lähes 7 vuotta kättilön tehtävissä ja sain siellä tutustua sisäpiirin kautta kveenikulttuuriinkin. Millenium osui kohdalleni Hammerfestin sairaalassa, jossa olin kättilönä iltavuorossa auttamassa tulevan 2000 vuoden ensimmäistä vauvaa maailmaan. 15 vuotta lääketehdas Pfizerin edustajana on kierrättänyt minua ympäri Suomea ja Eurooppaa. Voin olla onnellinen, että olen saanut mahdollisuuden kokea kaiken tämän. Sairaanhoidajan ammatti antaa, vaikka se myös vaatii paljon.

Sirkka-Maaret Pumpanen
Terveystenhoitaja (YAMK), kättilö (AMK)

Luonto

Suomi on niin hyvä, kaunis maa,
että siitä paljon mielihyvää saa.

Usein kehut Suomen luontoon kääntyy,
monenlaiseks' ylistykseks' vääntyy.

Vaikka meillä kaikilla on isänmaa,
niin äiti maa myös palstatilaa saa.

Luonto on kuin muuttuvainen taulu,
eri vuodenaikoina on eri väri, eri laulu.

Jos on Pohjanmaalla jonkun lapsuuskunta,
hänelle tasaisuus on tärkeää kuin unta.

Jos Savon maisemat lapsuutehen piirtyy,
ne ikuisesti onnen maisemaksi siirtyy.

Lappi ihan omaa lukuansa hallitsee,
ja jo etelässä monen mielen vallitsee.

Lapin lumo, Lapin ihmeellinen taika,
on vastapaino, kun on kiireen aika.

Luonto eri vuodenaajat meille tuottaa,
tulee vaihtelua - siihen voimme luottaa.

On puut, kasvit, eläimet, on järvet, maat.
Niistä melihyvää monenlaista saat.

Luonto rauhoittaa ja luonto parantaa,
pihkat, mahlat, marjat terveeks' saa.

Moni elanto jo suoraan luontoon nojaa,
on kaivosta, on metsää, pellon ojaa.

Lapin luonnon taidetta

On kaloja, on kasveja, on metsän riistaa,
niitä riittää kaikille, ei niistä tule kiistaa.

Kun nyky maailmassa kaikkialla pauhaa,
voi etsiä myös hiljaisuutta, luonnonrauhaa.

Luontoa on syytä kunnioittaa, säästää,
ei liata, ei mitään roskaa luontoon päästää.

On Suomen luonto kaunis, on hyvä maa,
missä Laukkastenkin on kiva asustaa.

Sirpa Herve (o.s. Laukkanen)

Heikki Laukkanen

puheenjohtaja
Runonlaulajantie 123, 51900 Juva
0400 755 204
heikkilaukkanen64@gmail.com
[Kerimäen sukuhaara](#)

Antti Laukkanen

varapuheenjohtaja
lehden oikoluku, sukututkimus, DNA
Retkeilijänkatu 6 A 10, 00980 Helsinki
0400 769 808
antti.t.laukkanen@gmail.com
[Parikkalan \(Kinnamiemen\) sukuhaara](#)

Kirsti Laukkanen

tuotteiden myynti
Mannisenrinne 4 A 17, 40270 Palokka
044 979 2653
kirsti.laukkanen53@gmail.com
[Jyväskylän sukuhaara](#)

Oskari Laukkanen

varainhoitaja
Neularanta 4, 70780 Kuopio
0400 271 353
oskari.laukkanen@gmail.com
[Pielaveden sukuhaara](#)

Leo Laakko

lehtivastaava, sukututkimus
Latvakuja 2, 16300 Orimattila
044 323 7475
leo.laakko@gmail.com
[Kiuruveden \(Kinttaa\) sukuhaara](#)

Sirkka-Maaret Pumpanen

sihteeri, Facebook
Leipämäentie 753, 58700 Sulkava
0400 327 179
sm.pumpanen@gmail.com
[Kurkijoen sukuhaara](#)

Ada Rossi (aiemmin Heli Janhonen)

lehden toimittaja
Vanha Kuninkaantie 9 as 1 06100 Porvoo
050 375 5377
ada.rossi@mondaymorning.fi
[Jyväskylän sukuhaara](#)

Risto Laukkanen

jäsenrekisterin hoitaja
Lehtokatu 14, 40630 Jyväskylä
0400 647 637
risto.laukkanen@elisanet.fi
[Kesälahden sukuhaara](#)

Pia Laukkanen

tuotteiden myynti
Lehtokatu 14, 40630 Jyväskylä
050 344 0456
mariaapia.laukkanen@gmail.com
[Kesälahden sukuhaara](#)

Pekka Laukkanen

kotisivut, jäsenrekisteri
Rinnekatu 18, 18100 Heinola
040 528 5316
lucapekka@gmail.com
[Uukuniemen sukuhaara](#)

Runebergin kumpu sijaitsee noin kilometrin päässä ensi kesän sukkokokouksen paikasta Lustosta. Kumpu sijaitsee Punkaharjun korkeimmalla paikalla, noin 25 metriä Puruveden pinnan yläpuolella. Tiedetään, että kansallisrunoilija J.L. Runeberg vieraili harjulla ainakin vuonna 1838. Tämän kunniaksi paikalle on pystytetty korkea muistomerkki, jossa on runoilijan reliefi ja ote runosta "Heinäkuun viides". Runo on osa Vänrikki Stoolin tarinoita. "Rannalta tältä palasen, maat ihanaista isien, sä näet, nuorukainen." Sukkokokous pidetään 6.7.2024, joka on Eino Leinin ja samalla runon ja suven päivä.